

LIETUVISKAS SAVAITRASTIS
Išleina kiekvieną penktadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis

Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse — \$3.00
Kanadoje — \$4.00 Kitur — \$4.50
Užsisakyti galima kiekvienu metu, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 36

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO

September — Rugsėjo 9, 1949

(34-ti metai :: 34th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Tautos šventė

Lietuviai Amerikoje šią savaitę turėjo dvi šventes. Pirmadienį buvo atšvęsta DARBO DIENA. Ši diena čia švenčiama be ypatingų iškilnių ir yra daugiau poilsio bei pramogų diena.

Ketvirtadienį, rugsėjo 8 dieną, populiari lietuvių religinė šventė ir drauge TAUTOS ŠVENTĖ — aukščiausiojo Lietuvos iškilimo senovės laikais paminėjimo diena.

Nedaug kur ir ši šventė lietuvių iškilmingiau paminėta. Bet Clevelando pavyzdys rodo, kad lietuviams verta būtų plačiau tai daryti, nes tai sudarė progą plačiai pagarsėti lietuvių vardui visame mieste.

Laikas ir visiems sukrusti!

Didžiosios Lietuvių Dailės Parodos atidarymas jau tik už kelių savaičių. To įvykio reikšmė visiems aiški. Tai džiūgus ir svarbus įvykis visiems lietuviams. Todėl visi lietuviai bent jau dabar turėtų gyviau sukrusti iš savo pusės paremti tą didelį darbą.

O paremti tšai koks būdas. New Yorko Muziejus parodos rengėjams paveda išplatinti tam tikrą kiekį bilietų į parodą ne tik New Yorke, bet ir visoje Amerikoje. Bilietų kaina neaukšta, berods, tik 50 c. Jų platinto prasmė visoje Amerikoje yra ta, kad prijaunantieji bent tuo būdu prisidėtų prie parodos finansavimo.

Aišku, daugumas toli gyvenančių, įsigiję parodos bilietą, vis tiek nenuvyks į New Yorką jos aplankyti, bet įsigydami jos bilietų bus parėmę tą lietuviams taip svarbų reikalą. Tad tenelieka nei vieno lietuviu, kuris nebūtų įsigijęs sau ir savo šeimos nariams bent po vieną parodos bilietą!

Organizacijos turėtų imtis iniciatyvos tuos bilietus platinti. Čia reikia išsidėmėti, kad šis darbas neturi nieko bendra su srovinių veikimu — tai yra visų lietuvių reikalas.

Gal nekenks žinoti, jog parodos uždarymo dieną bus skiriamos trys dovanos įsigijusiems parodos bilietams: vienas televizijos aparatas, vienas paprastas radijo aparatas ir 100 dolerių vertės taupymo bonas. Tad kiekvienas bilieto pirkėjas gali tikėtis gauti dar ir vieną iš tų dovanų...

Kas vyksta į visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą New Yorke, lapričio pradžioje, tas, be abejo, galės bilietą panaudoti ir parodai aplankyti.

Rašytojams susirenkant

Rugsėjo 24 dieną susirenka šiame krašte gyvenę lietuviai rašytojai. Plačiau apie tai informuojame 2-me puslapyje (žr. Stony Brook, L.I., N.Y.).

Šia proga ateina mintis — ar nereikėtų vieną kartą susirinkti mūsų laikraščių redaktoriams, laikraščių bei galimiems knygų leidėjams? Tai būtų galima padaryti šalia kurio nors iš didžiųjų seimų, pav., šalia Visuotinio Lietuvių Kongreso...

Pirmą kartą Lietuva prabils iš Broadway!

Plačiame New Yorko cetre Lietuvių Dailės Paroda bus iškilmingai atidaryta SPALIŲ MĖN. 20 DIENĄ. — Parodos metu ten numatomas ir kitų lietuviško tautinio meno šakų festivalis.

Jau galutinai nustatyta, kad Didžioji Lietuvių Dailės Paroda bus iškilmingai atidaryta spalio mėn. 20 dieną, ketvirtadienį.

Pasiruošimas parodos atidarymui vyksta pilnu įkarščiu.

Rengėjai stengiasi šios parodos progą plačiau supažindinti su Lietuvos reikalais ne tik lietuvių, bet ir plačią Amerikos visuomenę.

Todėl šalia parodos rengiama kultūrinė — propagandinė programa, lietuvių meno festivalis.

Lietuvių meninio pasirodymo vieta yra pačioje New Yorko širdyje. Ligi šiol lietuviai dar nėra turėję progos nei kartą pasirodyti tokioje žymioje vietoje. Todėl ta proga turi būti kuo plačiausiai išnaudota.

Į iškilmingą parodos atidarymą atvyks Lietuvos Diplomatinio Atstovybių užsienyje Šešas min. Stasys Lozoraitis iš Romos. Vyriausias oficialus nepri-

klausomos Lietuvos atstovas yra kviestas atidaryti šią parodą kaip tik tuo tikslu, kad šia nepaprasta proga geriausiai būtų atkreiptas Amerikos spaudos ir visuomenės dėmesys į Lietuvos padėtį, apie kurią turi kalbėti viskas, apie kurią kalba ir tėvynės netekusiųjų Lietuvos dailininkų menas.

Tuo tarpu dar nežinoma, kokių kitų progų Lietuvos reikalams politiniuose sluoksniuose pajudinti susidarys vyriausiam Lietuvos diplomatiniam atstovui atvykus į Ameriką, bet, suprantama, kiekvienas lietuvis linki, kad šis apsilankymas būtų visais atžvilgiais Lietuvai ir lietuviams kuo naudingiausias.

Nežinoma taip pat, ar min. St. Lozoraitis turės gana laiko apsilankyti kitose Lietuvių kolonijose, bet jeigu tai bus įmanoma, neabejotina, kad jis labai daug kur būtų labai laukiamas svečias.

Lietuvių Tautos šventovė — paminklas Lietuvos Nežinomam Kareiviui Kaune, Karo Muziejaus sodelyje. Čia buvo lietuvių tautinių švenčių ageigų židyns. Plačiau apie tai rašoma 3-me puslapyje.

ŠEŠIOS DIENOS pasaulio politikoje

RUGSĖJO 2.

Amerikos ir Anglijos okupacinės valdžios atstovai patarė vokiečių valdžios vadovams susirūpinti, kad neatgytų nacizmas vokiečių spaudoje, nuėmus okupacinės valdžios kontrolę vokiečių spaudai. Numatoma, kad apie 80 nacių laikaisėjusių laikraščių daro pastangas atgyti, vadovaujant maž daug tiems patiems asmenims...

Generolas MacArthur Japonijos kapituliacijos metinių progą pareiškė, kad japonai per šiuos ketverius metus nusipelnė susilaukti artimiausiu laiku taikos sutarties.

RUGSĖJO 3.

Amerikiečių mokslininkų ir visuomenininkų grupė vienoje Adrijos jūros saloje matėsi su Tito ir klausinėjo jį, kokia yra jo susipykimo priežastis su Stalinu. Tito aiškina, kad ta priežastis yra Maskvos noras vadovauti ir įsakinėti visoms komunistų partijoms ir neleisti joms jokio savarankiškumo. Šiaip jau Tito pasilieka, kaip buvęs, komunistas...

Pasitarimai dėl taikos sutarties su Austrija vėl užkliuvo. Ligšioliniai nusileidimai, kuriuos Maskvos atstovai padarė, yra padaryti tik Jugoslavijos sąskaiton. Iš savo pusės Maskva nedaro jokių nuolaidų.

RUGSĖJO 4.

Popežius Pijus XI parašė laišką Lenkijos katalikų dvasiškijos vadams dešimties metų nuo karo pradžios sukaktuvių

proga. Laiške popiežius apgailestauja, kad praėjus ketveriems metams nuo ginkluotos kovos pabaigos, Lenkijos katalikai vis dar neatgauna tos laisvės, kuri yra visų tautų šventoji teisė.

Vokietijos laikraščiuose pasirodė žinių, kad sovietų zonoje rengiama ataka prieš katalikų organizacijas.

Kinijoj komunistai užėmė Sining miestą. Tsinghai provincijos sostinė.

RUGSĖJO 5.

Čekoslovakijos arkivyskupas Beran slaptais keliais išleido parašytą pamokslą, kuris buvo skaitomas Čekoslovakijos bažnyčiose. Pamoksle arkivyskupas pabrėžia, kad jis nėra joks Čekoslovakijos išdavikas, ir kad jis tiki, jog meilės pajėgos nugalės komunistų pajėgas, kurias jis palygino su "demonišku šėtonišku".

Jugoslavijoje tik dabar visiems pranešta, kad prie sienos yra sutrauktos sovietų karinės pajėgos, kurios graso Jugoslavijai ir taikai Balkanuose.

RUGSĖJO 6.

Anglijos Profesinių Sąjungų vadovybė pasmerkė komunistus už sabotажą ir organizavimą streikų, siekiančių sutrukdinti socialistų programos vykdymą.

Tito pareiškė, kad kominformo ekonominė blokada negali sugriauti Jugoslavijos ekonominio gyvenimo.

Maskvos komunistų laikraštis PRAVDA kviečia Jugoslavijos komunistus steigti naują Jugoslavijos komunistų partiją...

Tokio pasitarti su generolu Mac Azijai M. MacDonald atvyko į Tokio uasitarti su generolu Mac Arthur apie pasipriešinimą komunistų ekspansijai.

RUGSĖJO 7.

Britų užsienių reikalų ministris Bevin ir finansų ministris Stafford Cripps atvyko į Washingtoną, kur prasideda derybos dėl vadinamos "dolerių krizės" pašalinimo. Derybose dalyvauja Kanados finansų ministris ir USA finansų sekretorius.

Nors prieš derybas spauda vienoj ir kitøj pusėj prirašė daug priekaištų, bet derybos prasideda labai palankioje nuotakoje.

Į Washingtoną atvyksta ir Italijos užsienių reikalų ministris Sforza, kuris dalyvaus bendrame Atlanto Sąjungos užsienių reikalų ministerių pasitarime. Jis mano čia kelti klausimą ir apie Italijos kolonijų likimą bei santykius su Jugoslavija.

Šiandien Bonn mieste, Vokietijoje, susirenka naujai išrinktas Vakarų Vokietijos parlamentas.

Britų profesinių sąjungų vadovybė pradėjo akciją pašalinti komunistams iš sąjungų ir nutraukti santykiams su komunistų įtakoje esančia pasauline profesinių sąjungų federacija.

Ir Suomijos profesinių sąjungų federacija pradėjo apsisvalymą nuo komunistų ir yra pasiryžusi nutraukti ryšius su pasauline federacija.

Lietuviai Europos Unijos PARLAMENTE

Nors Lietuvos atstovai Europos Unijos Parlamento posėdžiuose dar negali dalyvauti, tačiau lietuvių atstovai stebėtojai ten visą laiką yra. Tie posėdžiai vyksta Strasburgo mieste, Prancūzijoje.

Šiuo metu ten nuolatos yra VLIKo įgalioti atstovai — kun. Krivickas ir B. Paramskas. Kurį laiką ten lankėsi ir Lietuvos pasiuntinys Paryžiuje reikalų vedėjas dr. S. A. Bačkis.

Šiomis dienomis Europos Unijos spaudos skyriaus vedėjas Levy surengė priėmimą, kuriame dalyvavo ir minėtieji lietuvių atstovai. Pranešama, kad jie sudarė įdomių ir svarbių pažinčių su žymiais politikais.

Pats spaudos skyriaus vedėjas, pasirodo, esąs buvęs Lietuvos voje, gerai supranta Lietuvos reikalus ir pareiškė, kad nuo šiol busi daug daugiau padaryta sulaužyti vadinamam "tylos samokslui" apie Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus. Tai reiškia, kad ateityje spauda jau nebeveiks pasakyti tiesos apie tų kraštų padėtį.

DRAUGO SUKAKTUVSĖ

Chicagoje Tėvų Marijonų leidžiamas dienraštis DRAUGAS atšventė savo 4 metų sukaktuvės.

Pereitą šeštadienį išleido didelį jubiliejinį numerį, kuriame paskelbta daug sveikinimų ir linkėjimų. Pirmadienį, DARBO DIENOS šventės progą Vytauto parke Chicagoje įvyko DRAUGO skaitytojų gegužinė.

Atšventęs 40 metų sukaktuvės, DRAUGAS rengiasi dar tobulėti ir plėstis.

Jau daug metų, kaip DRAUGA redaguoja buvęs atstovas Lietuvos Steigiamajame Seime Leonardas Šimutis. DRAUGAS yra katalikų pasaulėžiūrinės srovės laikraštis. L. Šimučio vadovybėje jis ir srovinių santykių klausimuose nuosaikus ir vengia kraštutinių nerimčių ginčų.

Jungdamiesi prie visų sveikinimų, linkime DRAUGUI pa-

riame dalyvavo ir minėtieji lietuvių atstovai. Pranešama, kad jie sudarė įdomių ir svarbių pažinčių su žymiais politikais.

Pats spaudos skyriaus vedėjas, pasirodo, esąs buvęs Lietuvos voje, gerai supranta Lietuvos reikalus ir pareiškė, kad nuo šiol busi daug daugiau padaryta sulaužyti vadinamam "tylos samokslui" apie Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus. Tai reiškia, kad ateityje spauda jau nebeveiks pasakyti tiesos apie tų kraštų padėtį.

DRAUGO SUKAKTUVSĖ

Chicagoje Tėvų Marijonų leidžiamas dienraštis DRAUGAS atšventė savo 4 metų sukaktuvės.

Pereitą šeštadienį išleido didelį jubiliejinį numerį, kuriame paskelbta daug sveikinimų ir linkėjimų. Pirmadienį, DARBO DIENOS šventės progą Vytauto parke Chicagoje įvyko DRAUGO skaitytojų gegužinė.

Atšventęs 40 metų sukaktuvės, DRAUGAS rengiasi dar tobulėti ir plėstis.

Jau daug metų, kaip DRAUGA redaguoja buvęs atstovas Lietuvos Steigiamajame Seime Leonardas Šimutis. DRAUGAS yra katalikų pasaulėžiūrinės srovės laikraštis. L. Šimučio vadovybėje jis ir srovinių santykių klausimuose nuosaikus ir vengia kraštutinių nerimčių ginčų.

Jungdamiesi prie visų sveikinimų, linkime DRAUGUI pa-

ŠIOJE ŠALYJE

ATLYGINIMŲ ISTATYMAS, kuriuo atlyginimo minimumas pakeliamas nuo 40 iki 75 centų per valandą, tuo tarpu neatnėš žymesnių permainų daugumo atlyginimuose.

Visų pirma dėl to, kad daug kur ir taip mokama žymiai aukštesni atlyginimai. Skačiuojama, kad vidutinis darbininko atlyginimas Amerikoje dabar yra kiek didesnis, negu 1 doleris per valandą. Žinoma, daugelis gauna mažiau, bet nemaža yra ir tokių, kurie gauna žymiai daugiau.

Be to, tas atlyginimų minimumo įstatymas, kaip anksčiau, taip ir dabar, nepaliečia visų sričių darbininkų. Ligi šiol minimumo įstatymas lietuvių puse milijono darbininkų. Prezidentas siūlė įstatymą taip pakeisti, kad ne tik minimumas būtų pakeltas iki 75 centų, bet kad tai paliestų ir daugiau darbininkų. Pagal prezidento siūlymą, įstatymas turėjo liesti 27 su puse milijono darbininkų, tai yra, penkiais milijonais daugiau, kaip ligi šiol. Bet Atstovų Rūmai, pakeldami patį atlyginimo minimumą, paliečiamų darbininkų skaičių dar sumažino vienu milijonu... Senatas buvo palankesnis ir tą sumažinimą paliko tik apie 200,000. Dabar lyginami skirtumai ir manoma, kad prezidentas įstatymą vis dėlto pasirašys.

Šiaip ar taip, prezidento svarbiausias siūlymas — 75 centų minimumas priimtas. O pritaikymo išplėtimo galima bus ir vėliau pasiekti. Tas klausimas, žinoma, bus palankus naudoti ateinančių rinkimų propagandoje.

PLIENO PRAMONĖS unijų ir kompanijų susitarimo klausimas netrukus turės paaiškėti. Šį šeštadienį, rugsėjo 10 dieną, "Faktų Rinkimo Komisija" turi pateikti savo tyrinėjimo rezultatus ir rekomendacijas.

Unijų vadai reikalauja padidinti atlyginimus, pensijas ir socialinį draudimą. Visas reikalaujamas padidinimas vertas 30 centų per valandą. Unijų vadai sako, kad pramonininkai pakankamai turi pelno ir gali tuos pagerinimus duoti, nepakeldami kainų.

Kompanijų atstovai sako, kad negalima pelnų mažinti, nes, jeigu taip bus, tai sumažės investavimai į pramonę, sumažės darbai ir tas blogai atsilieps patiems darbininkams... Arba turėtų būti keliamos kainos. Bet tada sumažėtų pirkimas, irgi sumažėtų darbai...

Manoma, kad vis dėlto komisija pasiūlys "vidurio kelią" ir bus susitarta, nereikės streiko.

AMERIKOS LEGIJONAS turi apie 3 milijonus narių, tai yra apie tris kartus daugiau, negu buvo 1940 metais. Paskutinėje konvencijoje Philadelphiajį dalyvavo 3,339 delegatai ir tiek pat jų pavaduotojų. Vyriausiu pirmininku išrinktas pirmą kartą jau šio paskutiniojo karo veteranas, pulkininkas leitenantas G. N. Craig.

Veteranai rekomenduoja pagelbėti Kinijai kovoj prieš komunistų ir sudaryti Pacifiko Apsigynimo Sąjungą, panašiai, kaip sudaryta Atlanto Sąjunga.

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
COLUMBUS, OHIO

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States — \$3.00
In Canada — \$4.00 Elsewhere — \$4.50
Entered at Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

10,000 mylių kelionė

Rašo
J. Y. VALICKAS

(Tęsinys iš pereinamo numerio)

Seno dvaro istorija

Hernandez nusivedė mane sodan, savo mėgiamon vieton.

Ten pora stalų ir keliolika kedžių apdengta stogeliu ir apsupta tinklėmis, aplink prisodinta gėlių — tikrai jaukus kampelis ramiai pasikalbėti.

Besikalbant apie ūkį, paklausiau, ar jis negalėtų papasakoti to ūkio istorijos. Žinoma!

Prieš keletą šimtų metų garsumo ispanų kariautojas, pulkininkas Romulo y de Hernandez čia kariavo prieš vietinius indėnus bei actekus. Jis nugalėjo, bet ir jo pajėgos buvo jau išsekusios. Nemažai indėnų bei actekų išsislapstė kalnuose, o tie, kuriuos pagavo, neturėjo jokio turto. Todėl Hernandezas kariuomenę išsilakstė, ieškodama geresnį progų. Su juo liko tik saujelė vyrų.

Bet Hernandez vedė actekų mergaitę ir su actekais susitakė. Taip jis čia įsikūrė ir laikui bėgant susidarė kultūringai vedami ūkiai.

Paskutiniu laiku tuos ūkius valdė du broliai. Vienas brolis su žmona prieš 10 metų žuvo automobilio nelaimėj. Jo sūnus, tas pats, kuris užsivandė, kad mane būtina čia pagauti ir atsikviesti pasisvečiuoti, iš mažens Amerikoje, o jo paties — antrojo brolio ir dabartinio vienintelio šeimininko žmona irgi pernai mirė vaikų nepalikusi.

— Bet, — sako šyptelėjęs, — nesu dar senas, dar galima gyvenimą iš naujo pradėti... Štai ir šiandien bus svečių, bus keletas gražuolių — gal padėsi man išsirinkti?...

Ties tais žodžiais, pasigirdo kvietimas vakarine.

Dvarininkų pobūvis

Po vakarienės netrukus pasirodė automobilis ir išlipo jauna graži meksikietė, Amelia Rodriguez, atskridusi iš savo dvaro lėktuvu. Netrukus atvyko dar dvi poros gana jaunų ir gražių kaimynų, paskui pradėjo rinktis vienas po kito iš visų pusių automobiliai, iš kurių virto net po keletą svečių. Vis tai buvo stambūs dvarininkai, Hernandez kaimynai. Vieno iš jų pavardė buvo — Balsas. Susidomėjęs ėmiau jį klausinėti, gal jis žino savo šeimos istoriją, ar kartais jis nėra lietuvių kilmės? Pasirodo, kad jis nieko apie lietuvių nėra girdėjęs ir žino tik tiek, kad jis yra bent trimis kartais tradicijomis actekų kilmės. Matomai, tas pavardės "lietuviškumas" yra grynai atsitiktinis.

Šeimininkas atsiprašęs pasiūlymo persirengti, o svečiais rūpintis paliko liokajų. Bet tai nebuvo paprastas liokajus, o turįs ypatingą talentą ir išsilavinimą svečiams priminėti. Jis ne tik patarnauja, bet ir labai miksiai vadovauja bendram pasikalbėjimui — laiku ir vietoje pasako juokingų linksmų istorijų, užveda pasikalbėjimo temą, žodžių sakant, neleidžia nei valandėlės nuobodžiauti. Ir šeimininkui grįžus jis pasiliko visą pasikalbėjimo vadovaujanti dvasia. O šeimininkas grįžo apsirėngęs meksikietiška. Nepaprastai dailiai jis atrodė taip apsirėngęs.

Taip besikalbant ir ragauant

vyną, atvyko ir gitaristai. Vadinasi, pasilinksminimas numatytas su visais privalumais. Susirinkom į vidų ir radom stalių jau apkrautus. Šeimininkas pakėlė taurę už svečių sveikatą, svečiai už šeimininko sveikatą ir namų linksmumą, turtingumą, o toliau jau visiems buvo pilniausia laisvė, jokių ceremonijų. Gitaros, dainininkė, šokiai...

Begalybės valgių, gėrimų ir šokių mišinys pagaliau visi pradėjo aprimti, o pats šeimininkas, nors vienos merginos ir vienos našlės ir gana smarkiai atakuojamas, ėmė snūduriuoti...

Aptilo gitaristai, aprimo smarkioji gražuolė dainininkė Lolita, apie trečią valandą tarnai išvedžiojo svečius į jiems paskirtus kambarius.

Miegas tikrai jau labai traukė, bet... Vos tik spėjau atsikelti, kaip prasidėjo naujas, visai nelauktas koncertas: gaidžiai! Jau artėjo rytas ir jie iš visų savo gerklų stengėsi tą kuo garsiausiai visiems paskelbti, visai nepaisydami, kad svečiams ta naujiena šiuo metu kaip tik visiškai neįdomi...

Vis dėlto miegas nugalėjo ir gaidžių giedojimą. Nubudau tik vidudienį, bet ir tai pasirodė, kad pakilau pats pirmutinis: visi kiti svečiai sukilo tik apie trečią. Stalai vėl buvo pilni, atsirado ir naujų svečių, vienas iš San Dominico respublikos, kitas net iš Guatemalos... Ir taip vėl vaizdas, šokiai — istisą popietę ir vakarą...

Tikrai įsitikinau, kad Meksikos buržuazija visais atžvalgiais neatsilieka nuo senosios Europos buržuazijos: ne tik vaizdais, bet ir tradicijomis, kuriose, jeigu ir yra nemaža nereikalingos prabangos, sakyti, net išdykumo, tai vis dėlto daug yra ir tam tikru auklėjimu įgytos tradicinės elgesio kultūros.

Šį vakarą tarp pasilinksminimų teko ir rimtai pasikalbėti su svečiais iš San Dominico ir Guatemalos. Ir, jeigu pirma tik

"gal būt" galvojau, tai dabar tikrai nusistatiau tas respublikas aplankyti.

Vis dėlto šokiai šį vakarą buvo "svarbiausia". Šokom viską, bet daugiausiai tai tango ir rumba. Tur būt, nei viena amerikietė nesugebėtų taip taisyklingai ir meniškai šokti, kai meksikietės. Iš viso, meksikietėjų moterų lieknumas, gyvumas, skoningumas — žavingas. Tokių moterų tik Europoj gali sutikti.

Kitą rytą jau visi sukilo daug anksčiau. Gal gaidžiai buvo kalti, o gal ir reikalas jau skirstytis. Pusrėčių metu visi vėl buvo linksmi — vyrai ir moterys — be jokių nuovargio žymių. Tiesiog pasigėrėtinai energingumas.

Po pusrėčių svečiai pradėjo skirstytis. Nors šeimininkas dar norėjo bent keletą dienų ilgiau mane sulaikyti, bet išsikėliau ir aš į tolimesnę kelionę, būdamas patenkintas, susipažinęs, kaip Meksikos dvarininkai gyvena ir linksminasi...

Vėl per aukštus kalnus

Tik popietę išvažiavęs iš Valles miesto, skubėjau, nes man buvo pasakyta, kad artimiausia vietoje su viešbučiu bus tik už 120 kilometrų.

Pravažiavus kokių 35 kilometrų gražia lyguma, nusėta citrų sodais, teko vėl kilti į kalnus. Mašina ėjo vis lėčiau, stendama gana sunkiai rėpliojo aukštyn. Kas būtų buvę, jei būčiau nepakeitęs karbiuratoriaus? Tur būt pusiaukelėj būtų reikėję laukti kokios pagalbos.

Kai įsiritau į kalną ir pažvelgiau žemyn, tai man tiesiog... "viduriui persivertė" ir vos kamoliukas po krūtine nusisuko! Buvau nepaprastai nustebintas, kad taip aukštai mano užsirista.

O nusiristi nuo tokio aukštumo — dar rimtesnis dalykas. Kelias geras, bet visai išraištytas ir visai neplatus... Menkas kriptelėjimas — ir niekas nebesurinks nei tavo kaulelių, nei mašinos dalelių... Čia važiuojant, automobilį reikia labai gerai patikrinti ir priręgti kelionei: ypač svarbu, kad būtų geros padangos, labai tvirtai stabdžiai ir jautrus vairas.

Apie 15 kilometrų taip teko riedėti žemyn "už dyką", nes beveik be motoro pagalbos. Vadinasi, kalnas atsilgyna už gasolino perversių, kurį reikėjo sunaudoti sunkiai lipant į viršų!

Koks skirtumas!

Pavažiavęs kurį laiką lyguma, netikėtai užtikau kaimelį Pujal. Tas kaimelis girioje. O nameliai sulipdyti daugiausia iš molio ir akmenų, tik truputis medžio. Tokių namelių esu matęs tik Afrikoje, kur arabai gyvena. Iš kur toks panašumas tarp arabų ir meksikiečių namelių?

Kaimelis atrodė gana skurdus. Keli asilėliai "perkarusiais šonais" skabinėjo patvoriams žolės, nusususios vištos, pusgyvės nuo karščio, o gal ir nuo lesalo trūkumo "slankiojo aplink trobeles... Ir patys žmonės slypinėja apsiplaukę, lyg nusiminę...

Skurdus vaizdas... Pravažiavau galvodamas — koks skirtumas tarp to dvaro, kuriame praleidau paskutines kelias dienas, ir tarp šio kaimelio...

Ar gi tai nėra medžiaga pagaltoti apie "svietio lyginimą"? Visa bėda, kad "svietio lygintojams" gana lengvai pasiseka sugrąžinti tokius dvarus, tik niekaip nepasiseka šitokių kaimelių padaryti nors dešimta dalimi panašiais į anuos dvarus... (Bus daugiau)

•SIELA LAGAMINE — J. Švaisto 12 apsakymėlių, 144 pusl. Kaina 80c

Detroit, Mich., Naujienos

PRAPLĖSTOS DARBO-BUTO GARANTIJŲ SUDARYMO RIBOS

Tremtinių imigracijai skirtam laikui vis trupėjant, ir daugeliui mūsų brolių lietuvių tremtyje neturint darbo-buto garantijų, vietinis Įkurdinimo komitetas sukaupe visas jėgas kuo daugiau tų garantijų parūpinti.

Kaip atvykusieji pasakoja, ten liekantieji ir dar garantijų neturintieji tautiečiai labai nerūpinasi dėl savo ateities. O tas dar labiau pakerta jų ir taip jau sumenkusią sveikatą. Rugpjūčio 28 atvykusieji pasakoja, kad apie 800 lietuvių yra užkliuvę emigracijos punktuose ir didžiulia juo dėl sveikatos. Ar tai ne baisu?

Įkurdinimo komitetas, kuris didžiulioje rūpinosi surasti garantijas pas ūkininkus per Darbo Federaciją, dabar **praplėtė darbo-buto sutrėčių medžiolimą ir pakvietė daugiau padėjėjų dokumentams surašyti ir jiems tvarkyti.**

Detroitie gyvenantieji, kurie nori kam sudaryti imigracijos dokumentus, blankų ir informacijų reikalauja gali kreiptis pas: Marjā Sims, 2207 Oakman Blv. Tel.: WE 3-6702;

P. Medonielę, 9030 Beverly Ct., Tel.: TY 7-1123;

B. Kėblaitienę, 3822 Euclid Ave. Tel.: TY 7-3878;

A. Dainius, 13516 Mendota Ave. Tel.: WE 4-3075.

Michigano valstybėje, bet už Detroito miesto ribų, visais imigracijos reikalais gali kreiptis šiuo adresu: Mr. T. Dambrauskas, 955 Wild-Wood Ave., Detroit 3, Mich. Telefonas: TU 3-1620.

Visi sukrutę gal dar ir sudarysime laiku bent kita tiek dokumentų, kiek jau esame ligi šiol sudarę.

O jų mažiausiai tiek reikia. Tad visi skubėkite į talką!

Detroito Tremtiniams Įkurdinti Komitetas

SKUBĖKITE Į CHORĄ!

Kas nori dainuoti komp. Bro-niaus Budriūno chore ir dalyvauti lapkričio 13 d. rengiamame koncerte, kviečiami skubiai įsirašyti į chorą, nes daug dainų reikia išmokyti ir pavėlavusieji nebegalės tinkamai prisiruošti. Prisirašyti į chorą dar bus galima iki ateinančią savaitę.

Connecticut

ir kaimyninių valstybių lietuviai!

Rugsėjo 18 diena

prašom į LINDEN PARK, Union City, Conn.!

Tai bus Connecticut valstybės LIETUVIŲ TAUTINĖ DIENA. Ją ruošia Waterburio Lietuvių Radijo Valanda ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrius. Šventė prasidės 12 val. ir turės šitokią programą:

2 val. Lietuvių liaudies dainos

3 val. Radijo Valandos transliacija išimtinai šventės dalyviams.

5 val. kalbės pasaulinės politikos klausimais kongresmanas J. PATERSONAS ir adv. A. A. OLIS iš Chicagos.

Šventės vietoje bus įrengtos spaudos, tremtinių šalpos ir Lietuvos krašto seklyčios.

Pamatysite Lietuvą tokią, kokia ji buvo prieš sovietams ją užimant, ir girdėsite teisybę apie jos dabartinę padėtį.

Waterburio Lietuvių Radijo Valandos klausytojai ir visi Tautinės Dienos dalyviai bus sutikti, kaip mūsų geriausiieji bičiuliai.

RENGIMO KOMITETAS

STONY BROOK, Long Island, Y.N.

RAŠYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

JAV Lietuvių Rašytojų D-jos Valdyba kviečia š.m. rugsėjo 24-25 dienomis savo narių suvažiavimą. Rašytojų suvažiavimas prasidės rugsėjo 24 d. 2 val. po pietų Stony Brook Lodge (Pr. Lapienės vasarvietė), Stony Brook, Long Island, N.Y. Vaziuoti traukiniu iš New Yorko Penn Sta. į Stony Brook (Port Jefferson, L.I.) 9:03 val., 11:36, 12:55; iš Jamaica — 9:30, 11:56, 1:22. Automobilams kelias iš New York — 25 A. Vaziuoti iki Stony Brook traukinio stoties; nuo čia į kairę — kryptimi Stony Brook Lodge. Tel. 586.

Suvažiavimo metu numatomas literatūros - muzikos vakaras, dalyvaujant ir lietuvių visuomenės svečiams.

Į suvažiavimą kviečiami ir tie rašytojai, kurie neseniai atvyko iš tremties ir ten buvo Rašytojų Draugijos nariais. Jei neseniai atvykę rašytojai negalėtų suvažiavime dalyvauti, prašomi atsiųsti savo adresus Draugijos pirmininko vardu: dr. J. Aleksandravičius, Marianopolis College, Thompson, Conn.

JAV Liet. Rašytojų D-jos Valdyba

CHICAGO, ILL.

DAUG SIUNTINIŲ

Per Cicero paštą kasdien išsiunčiam po keletą siuntinių į lietuvių tremtinių stovyklas Vokietijoje.

Siunčia daugiausia naujaku-riai buvusiems bendro likimo draugams.

50 GARANTIJŲ

Iš Cicero neseniai išsiųsta apie 50 naujų darbo-buto garantijų. Garantijų vaju labai kildu būtu stoka. Jau dabar yra apsigyvenusių rūsiuose. Ypač sunku su vaikais: tokių šeimų ir atvykusių daugumas kratosi, ir garantijų šeimoms su vaikais vengia pasirašyti...

ORGANIZUOJA LIETUVIUS VERSLININKUS

Chicagoje bandoma suorganizuoti lietuvių verslininkus, kurių čia esama apie pora tūkstančių. Tik organizuotų jų yra mažai dalis. Tačiau bandymas daugiau jų suorganizuoti sunkiai sekasi, nes dalis menkai suprantanti organizuotumo naudą, o dalis serga "raudonlige" ir bijo organizacijos, kuri neturi palaiminimo iš Kremliaus...

VERTINA NAUJAKURIŲ TALIKININKAVIMĄ

Sv. Antano parapija iš pikniko Vytauto parke turėjo gražaus peleno. Rengėjai džiaugiasi, kad nakurių talka buvo labai naudinga. Ir Dievo Motinos Sopulingosios Draugija tariasi netrukus rengti vakarą ir kviešti nakakurius programą atlikti...

VYTAUTO PARKAS PAVIRS

KAPINĖMIS?

Sv. Kazimiero kapinėse, kuriose laidojami tik visi Chicagoje mirę lietuviai katalikai, jau pradeda stigti vietos. Per maž daug 49 metų nuo šių kapinių įsteigimo, čia esą palaidota keliolika tūkstančių lietuvių.

Kalbama, kad dabartinį Vytauto parką, kuris yra greta kapinių, teksią prijungti prie kapinių ir jame laidooti mirusius...

AUTOMOBILIO AUKA

Rugsėjo 1 d. šv. Kazimiero kapinėse palaidota Salimėja Masilionienė, 75 amžiaus. Ji prieš kelias dienas buvo suvažinėta automobiliu. A. V.

NASHUA, N.H.

TREMTINIŲ PIKNIKAS

Rugsėjo 4 dieną Našvės, N. H. tremtiniai suruošė gražų pikniką — susiatrinimo šventę su šios apylinkės senais lietuviams bei kitų tautybių svečiais. Į šventę atsilankė ir kitų kaimyninių parapijų lietuviai. Pamaldų metu bažnyčioje pagiedojo parapijos choras ir iš Manchesterio, N.H., atvykęs solistė St. Daugėlienė. Vargonais pritarė muz. J. Tamulionis.

Į gražų pušynėlį prie Našvės miesto po pietų susirinko labai gausus svečių būrys. Po pirmojo pasivažiavimo alučių ir kitais gėrimais bei valgiais, svečiai paklausė tų pačių tremtinių sudarytą ir išpildytą programą, kurioje pasirodė naujieji šio krašto gyventojai Atkočaitis su Griauzde, solistė St. Daugėlienė, vyrų choras, vedamas muz. J. Tamulionio ir kalbėtojai — Antanavičius ir to pikniko iniciatorius Grauslys.

Našvės ir apylinkės lietuvių tremtiniai šiuo metu visi apsirūpinę darbu ir butais. Tai didelė dalimi yra vietinio NCWC atstovo labai veiklaus kūn. Vaidiūno nuopelnas. K. Da.

KAS BUS Lietuvių Kalbos Vadovo garbės prenumeratoriais

Lietuvių Kalbos Vadovas, kuris dabar jau spausdinamas, bus ne koks nors paprastas lietuvių kalbos vadovėlis, bet svarbiausias lietuvių bendrinės kalbos pagrindinių žinių šaltinis, būtinai reikalingas kiekvienam sąmoningam lietuviui, turinčiam reikalo su mūsų rašomosios ar šnekamosios kalbos praktika.

Tai bus stambus veikalas (apie 700 pusl.), kuriame nagrinėjami aktualiausi dabarties lietuvių kalbos turties, rašybos, kirčiavimo, žodžių darybos, sintaksės, žodyno, skolinių ir kiti dalykai.

Visa tai aprašoma aiškiai, be jokių kalbotyринių gudrybių, bet teisingai, pasiremiant mūsų gyvąja žmonių kalba ir kitais pagrindiniais šaltiniais, kurie užsienyje arba mažai teprieinami, arba jau visai nebeegaujami. Todėl norėdami, kad šitas didelis darbas ko greičiau galėtų pasirodyti ir aplankyti mūsų kalbos brangintojus, šalia eilinių prenumeratų skelbiame dar garbės prenumeratas:

Kiekvienas, kas iš anksto sumokės ne mažiau kaip po \$10., gaus pagerintą Lietuvių Kalbos Vadovo egzempliorių ir pačiame Vadove bus specialiai atžymėtas, kaip ypatingas jo rėmėjas.

Mes manome, mūsų sąmoningieji tautiečiai visokiais būdais parems šį kapitalinį lietuvių kalbos darbą ir tuo būdu įgalins jį kuo greičiau pasirodyti.

Visais reikalais prašome kreiptis į Lietuvių Kalbos Vadovo įgaliotinius, arba tiesiog į Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Centro Komitetą — Muenchen 27, Lamontstr. 21, Germany.

Generalinis įgaliotinis Jungtinėse Amerikos Valstybėse yra

J. Audėnas,
14 Townsend St.,
Boston-Roxbury, Mass.

Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Centro Komitetas.

Ne tik naują, bet ir SENĄ ADRESĄ

būtinai reikia aiškiai parašyti, kada norite, kad DIRVA būtų siunčiama kitu adresu, negu ligi šiol. Apie adresą pakeitimą stengkitės pranešti bent

DVI SAVAITES IŠ ANKSTO!

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda patriotinė — nepartinė ir nesovinė —

'NEPRIKLAUSOMA LIETUVA'

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas modernišku būdu, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu.

KAINA: Visur užsieniuose 3 dol. 50 centų ir Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS: 3A Fourth Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

Geriausias

LIETUVIŲ

Paveikluotas

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 meta.

Instieglos Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJIENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

Žurnalas

NAUJIENOS

32-jų puslapių

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

ARGI NEREIKIA?

PRASIDEDA mokslo dienos. Clevelando lietuviai naujakuriai teiravosi, kur čia yra lietuviška mokykla... Sužinojo, kad yra, bet... net be lietuvių kalbos.

Susirūpino išteigti bent papildomus kursus, kuriuose tam tikromis dienomis vaikai būtų pamokomi lietuviškai skaityti, rašyti, kad nors kiek sužinotų apie Lietuvos kraštą ir jos istoriją. Tuo klausimu rūpinasi Lietuvių Tremtinių Draugijos Valdyba ir neseniai jos sudaryta Kultūrinės Veiklos Komisija.

Kaip daugeliu atvejų, taip ir čia: kol nedarė, tai nedarė, o kai daro, tai daro varžydami. Laikraščiuose jau paskelbta, kad įsisteigė ateitininkų klubas ir jis taip pat susirūpino lietuviškų kursų steigimu. Net jau ir patalpą gavo prie vadinamosios lietuviškos parapijinės mokyklos. Tuo tarpu dar neaišku, ar tuos kursus galės lankyti visi lietuvių vaikai, ar tik tie, kurių tėvai priklauso prie tos parapijos.

Tai gi dar neaišku, ar užteks vieno kursų, ar reikės iš karto net dvejus steigti...

Tarp kitko — kodėl, kalbant apie tokius kursus minimi tik naujakurių vaikai? O juk ir senųjų gyventojų daugelis dar norėtų, kad jų vaikai taip pat liktų lietuviškai, kaip ir jie išliko. Tam yra geriausia priemonė — mokėjimas lietuviškai skaityti-rašyti, Lietuvos pažinimas.

Bet klebonas tos parapijos, kurioje esanti gauta vieta lietuviškiems kursams, apie tą paskelbdamas, viešai pareiškė, kad čia pat yra suorganizuoti ir anglų kalbos kursai, kurie čia yra reikalingiausi. O lietuvių kalba, esą, nereikalingas dalykas, su ja nėra kas čia veikti ir nėra ko stengtis vaikus jos mokyt...

Girdėjusieji tokį paskelbimą apie... lietuviškų kursų atidarymą, be abejo, buvo pritrenkti...

Tuo metu, kai specialus katalikų Kultūros Institutas net konkurso keliu studijuoja klausimą, kaip lietuviškumą palaikyti, tokį paaiškinimą iš lietuvių klebono lūpų išgirsti yra daugiau, negu nuostabu.

Argi lietuvių kalba lietuviams neberekalinga? Taip galvojant, reiktų pripažinti, kad suaugusiam žmogui nei tėvas-motina nereikalingi...

Slavų pasakose dažnai užtikama apsakymų, kaip vaikai išvežė savo senus tėvus į girią vilkams suėsti... Bet lietuvių net savo pasakose tokių dalykų nepasakoja!

NEVIENODAS AMERIKIETISKUMAS

Prieš porą metų Amerikos skautai, būdami tarptautinėje skautų stovykloje netoli nuo Paryžiaus, padarė nepaprastą malonumą lietuviams ir kitiems pabaltiečiams skautams.

Nors pabaltiečiai skautai per dideles pastangas ir pateko į tą stovyklą, bet didžiojo eisenos jiems neleido eiti su savo vėliavomis.

Sužinoję apie tai Amerikos skautai, išėjo į eiseną, šalia Amerikos vėliavos nešdami ir... Lietuvos, Latvijos bei Estijos vėliavas.

Amerikos skautai pasielgė tikrai amerikoniškai, kaip atstovai to krašto, kuris šiandien yra laikomas tautų laisvės globos ir užtarmo čempionu.

Lietuvių Tautos šventės proga Clevelando lietuviai surengė vėliavos pagerbimo iškilmes Lietuvių Kultūriniam Darželyje. Visiškai natūralu būtų, jei tame pagerbime būtų matoma ne tik Amerikos, bet ir lietuviškoji vėliava.

Tačiau pasirodė, kad karo metu Kultūrinių Darželių vadovybė yra nutarusi neleisti darželiuose iškelti jokių kitų vėliavų, kaip tik Amerikos. Tas nutarimas tebėra neatšauktas ir jo griežtai laikomasi.

Žinoma, Amerikos vėliava visiems lietuviams yra ir visų tautų laisvės simbolis. Kiekvienas lietuvis jai nuosirdžiausiai reiškia pagarbą, matydamas joje ir savo tautos vilčių kibirkštį...

Bet penktais metais po karo pabaigos palaikymas karo metu nutarimų neatrodo taip jau labai reikalingas... Ar nebūtų laikas Kultūrinių Darželių vadovybei tą klausimą pasvarstyti? Ar nevertėtų jai pagalvoti apie Amerikos skautų parodytą kilnų pavyzdį?

DIDYSIS PASISVENTIMAS

Prieš kelias savaites į Ameriką atvykęs A. J. Ružanovas, Lietuvos Bibliografijos Instituto pionierius, bando darbą tęsti ir čia, kaip jį tęsė tremtinių stovykloje.

Jis rašo: "Tolimesniam darbui turėsiu bent kiek skirti iš savo uždarbio, nors ir labai kuklaus (pažadėta valytojo-janitoriaus tarnyba vienoj mokykloj su 18 dolerių per savaitę atlyginimu), kol sulauksiu pagalbos iš lietuviškųjų organizacijų..."

Atsiras, be abejo, vietinis laikraštis, kuriam bus įdomu nufotografuoti ir aprašyti "idomią istoriją", kaip nusipelnęs lietuviškos knygos istorijos rinkėjas šluoja Amerikos mokyklos aslą...

Bet ar daug kas supras, kad tas žmogus deda paskutines pastangas, nors ant šluotos, išnešti iš pasaulinio gaisro didžiulias lietuviškos kultūros vertybes? Bent mes supraskime ir padarykime išvadas!

DEL SOCIALISTŲ...

Mūsų skaitytojas Z. Jankauskas stebisi, matydamas laikraščiuose žinutes, kurios praneša, kad ten ar ten atgaivintas lietuvių socialdemokratų organizacijos skyrius, ar įvyko socialdemokratų susirinkimas, kuriame dalyvavo, kalbėjo ar veikliai pasireiškė vienas kitas iš naujakurių.

Jis stebisi, kaip žmonės, bėgusieji nuo socializmo, kad ir išsigimusių ir komunizmą, dar ir čia rūpinasi socializmo idėjomis, nepopuliariomis nei bendrai Amerikoje, nei Amerikos lietuvių tarpe.

Mums atrodo, kad tuo nereikia nei stebėtis nei piktintis.

Kiek lietuvis socialistas dalyvauja bendroje tautos kovoje už jos laisvę ir gerovę, socialistas vardas nėra kliūtis sveikinti jį lietuvių tarpe. O dėl socializmo idėjų išpopuliarinimo Amerikoje ar Lietuvoje — tai jo paties rizika. Pagaliau, daugelis dalykų ir iš socialistų programos yra visiems priimtini.

Net jų pačių smerkiamais vadinamais Smetonos laikais Lietuvoje buvo vykdoma nemaža to, ką ir socialistai siūlo... Ir Amerikos socialinė programa turi nemažą bendrų punktų su socialistų siūlomais, kurie juk nėra būtinai visi blogi...

Smerktinai yra tik tokie, kurie mano socializmui patarnausią kitus šmeiždami... Vėliavos pakėlimas ir vėliavos pagerbimo maršą grojant, būna iškilėmis iškilėmis buvo atliekamas, bet tikrasis už iškilmių tradicijos (papročio) lopšys yra Lietuvos Karo Muziejaus sodelis, tiksliau tariant — paminklas Lietuvos nežinomajam Kareiviui.

Pirmajame šio DIRVOS numerio puslapyje yra to paminklo atvaizdas. Paminklas buvo pastatytas iš akmenų, suvežtų iš visų tų Lietuvos vietų, kuriose vyko Lietuvos savanorių kovos už Lietuvos nepriklausomybę. Tas paminklas pastatytas prie karo, kuriame buvo palaidoti kaulai vieno iš savanorių, žuvusių kovose už Lietuvos laisvę. Nežinomas to kareivio vardas, bet jo kapas atstoja visus kapus, kuriuose ilsiis sudėjusieji didžiulią auką už tėvynės laisvę.

Aplink tą paminklą buvo suvežti irgi iš įvairiausių Lietuvos vietų gražiausi lietuviški kryžiai. Prieš paminklą buvo aukuras, ant kurio nuolatos rūseno ugnelė, palaikoma nebe vaidilūčių, kaip senovėje, bet Lietuvos karo invalidų, tai yra, kareivių, netekusių sveikatos kovose už Lietuvos laisvę.

Kiekvieną rytą saulei tekant ir kiekvieną vakarą saulei leidžiantis, aukštai, Karo Muziejaus bokšte, trimitas duodavo ženklą. Po to iš Karo Muziejaus pasigirdavo lėto maršo garsai, prasiverdavo muziejaus durys ir išeidavo būrys karo invalidų su vėliavėlėmis ant iečių. Jie žingsniuodavo prie paminklo. Ten būdavo stipriai pakuriama ugnelė ant aukuro ir atliekamos vėliavos pakėlimo ar nuleidimo apeigos.

Generolas Nagevičius, tos šventovės ir jos tradicijų kūrėjas (kaip tik dabar apsigyvenęs Clevelande), kaip koks vyriausias žynys, buvo neatskiriamas visų svarbesniųjų apeigų dalyvis. Iš čia jis sveikindavo minias kauniečių, o per radiją ir visus Lietuvos gyventojus Naujų Metų sutikimo valandą, čia jam vadovaujant būdavo atliekama viena iš jausmingiausių kiekvienos tautinės šventės iškilnių.

Ir Lietuvos okupantai — nei bolševikai nei vokiečiai pradžioje nedrįso liesti šios šventovės.

SUNKIAI SEKASI

Buvusiam Kongresui didžiausias priekaištas buvo — neveiklumas. Susirinko 81-as Kongresas, bet ligi šiol ir jis nepasizymėjo veiklumu. Respublikonai dabar atsikerta, sakdami, kad kaip tik šitas, demokratų daugumą turįs Kongresas, yra daug neveiklesnis už buvusį.

Čia dedamas piešinys yra tos respublikonų minties pavaizdavimas. Jau 244 dienos, kaip posėdžiauja šis Kongresas. Pažadėtų ir neatliktų darbų vėžime dar daugybė, o vienas "asilas" (demokratų ženklas) šoka per tvorą, kitas užsispyręs sėdasi atpakalias. Mat, Atstovų Rūmai jau įsigėdė atostogų, o Senatas su tuo nesutinka, bet ir vyriausybės pasiūlytų įstatymų nepraleidžia...

Prezidentas, tačiau, pareiškė, — vis tiek kovosias tol, kol paskelbtą programą bus įvykdyta. Tam daugiausia kaip tik ir trukdo respublikonai, padedami pietiečių demokratų, kurių demokratų partija dabar bando atsikratyti.

Tautos šventovė

Vakarais į iškilmes visada susirinkdavo daug žmonių. Karo invalidams atžygiavus prie paminklo, visi nusimindavo kepurės malda ir, dūmams kylant aukštyn, orkestras grodavo giesmę "Marija, Marija"... Paskui — Lietuvos himnas ir, vėliavos pagerbimo maršą grojant, būdavo nuleidžiamos nuo visų stiebų vėliavos, o po to karo invalidai vėl lėtu žingsniu žygiuodavo į muziejų, kuriame dingdavo, lyg paslaptinai vaidylos šventykloje...

Didesnės iškilmės būdavo, kai organizacijų atstovai suvažiuoję proga, arba ir svetimų kraštų delegatai atvykdavo pagerbti Lietuvos Nežinomojo Kareivio kapą. Tada būdavo pasakomos atitinkamos kalbos, dedami vainikai ant karo, o jei tai būdavo tautos šventės proga, tai himno metu skambindavo ir Laisvės Varpą, Amerikos lietuvių padovanotą Lietuvai.

Lankydamas tą vietą visi lietuviai labai mieliai. Kiekvienam čia praleista valandėlė palikdavo mielą ir brangų įspūdį. Čia, kaip niekur kitur, pindavosi tautiniai ir religiniai jausmai, čia viskas buvo susilieję į gražią harmoniją: net ir krikščionybė su senuoju lietuvių tikėjimu dvasia...

Tai buvo tikra tautos šventovė... Generolas Nagevičius, tos šventovės ir jos tradicijų kūrėjas (kaip tik dabar apsigyvenęs Clevelande), kaip koks vyriausias žynys, buvo neatskiriamas visų svarbesniųjų apeigų dalyvis. Iš čia jis sveikindavo minias kauniečių, o per radiją ir visus Lietuvos gyventojus Naujų Metų sutikimo valandą, čia jam vadovaujant būdavo atliekama viena iš jausmingiausių kiekvienos tautinės šventės iškilnių.

Ir Lietuvos okupantai — nei bolševikai nei vokiečiai pradžioje nedrįso liesti šios šventovės.

Tik apeigas panaikino... Vokiečiai kėsinosi daugiau į ten buvusias bronzinius Basanavičiaus, Kudirkos ir kitų paminklus, kurie ten buvo lygiai tokie patys, kaip ir Clevelando Lietuvių Darželyje.

O tuo tarpu Karo Muziejaus varpai kiekvieną vidurdienį skambindavo melodiją, kurios žodžiai buvo visiems lietuviams gerai žinomi ir tada taip reikšmingi:

O ko jūs liūdit, jaunieji broleliai, o ko rymot ant žirgelių, o ko taip graužiai verkiat...

Ko mes neverksim, ir ko nelidūsime: mūsų žemė nuteriota, kojoms sumindžiota...

Kiekvienas lietuvis giliai pergyvendavo šios melodijos mintį... O vokiečiai okupantai nežinojo jos prasmės. Būtų žinę — būtų uždraudę...

O nežinodami leido net kasdien per radiją visai Lietuvai perduoti. Ir taip kiekvieną vidurdienį ta melodija skambėdavo per Lietuvą ir tūkstančiai lietuvių drauge su Tautos šventovės varpais kartodavo:

Mūsų žemė nuteriota, kojoms sumindžiota...

Dabar, girdėti, jau nebėra paminklo Lietuvos Nežinomajam Kareiviui... Dabar okupantai jau išdrįso išardyti Tautos šventovę. Dabar ten išdaukus laidoja... Ir varpai, tur būt, jau nutildyti, jau nebeskelbia —

Ko mes neverksim, ir ko nelidūsime...

Bet lietuvių atminty tebeskamba tie garsai. O išgriauta šventovė dar stipriai kelia pasiryzimą ištęsti, tariant:

Kad tu gude nesulauktum, Nebus taip, kaip nori!

"Jury" sistema

Jungtinės Amerikos Valstijos yra vienintelis kraštas, savo teismuose turįs taip vadinamą "Jury" procedūrą.

Ji įvesta tam, kad žmonės galėtų drąsiau pasitikėti teismo nešališkumu. Dažnai žmonės mano, kad tam tikrus mokslus išėję teisėjai — įstatymų žinovai gali būti šališki, ypač gali būti palankesni mokytesniams bei turtingesniams ir nuskriausti menkiausiai nusimanančius bei ekonomiškai silpnesnius.

"Jury" sistema apsaugo nuo galimo sauvaliavimo iš teisėjo pusės. Dvylika asmenų, parinktų tam tikra tvarka "jury" pareigoms iš paprastų piliečių tarpo ir iš įvairių piliečių sluoksnių, sudaro teisminį organą, kuris turi teisę ir paregą nuspręsti: Kriminalinėse arba baudžiamose bylose — ar kaltinamasis kaltas taip, kad kaltinamas, o civilinėse arba turtinių santykių bylose — ar piniginis ieškinys (reikalavimas) yra pamatuotas.

Teisėjas tokiose bylose, kur dalyvauja "jury", yra tik bylos nagrinėjimo (proceso) vedėjas, bylos svarstymo palaikytojas įstatymų nustatitos tvarkos ribose. Jis taip pat yra baudsmės

LIETUVIO IŠRADIMAS

Jau pereitame DIRVOS numeryje trumpai pranešėme, kad lietuvis inžinierius Leonas Stankus Kanadoje išrado nedegamą dažus.

Šiandien dar negalime numatyti visos to išradimo reikšmės, bet galime jausti, kad tas išradimas gali padaryti ištisą perversmą visoje dažų pramonėje. Nes toki dažai yra sena visų statytojų svajonė.

Jų reikšmę galima spręsti iš to, kad daugelis namų, net iš nedegamos medžiagos pastatytų, labai dažnai smarkiai nukentčia nuo gaisro vien tik todėl, kad jie išdažyti dažais, kurie liepsnai yra geriausias maistas, kurie ne tik nesaugo pastatų nuo ugnies, bet dar padeda ugniai plėstis.

Tad galima suprasti, kokia yra nauda iš dažų, kurie ne tik nepadeda ugniai, bet dar trukdo jos plėtimasi. Kuris statytojas nenorės išdažyti savo namų kaip tik tokiais dažais?

Visai galimas dalykas, kad dažų gamintojai turės pamesti senus dažų gaminimo būdus ir naudotis lietuviu išrastu receptu.

Kaip praneša Kanados lietuvių laikraštis "Nepriklausomoji Lietuva", L. Stankaus išrasti dažai jau yra bandyti. Ir paaiškėjo, kad tie dažai ne tik patys nedega, bet ir lentelė, jais nu-dažyta, nebijo ugnies, lyg ji pati būtų iš nedegamos medžiagos. Tai yra dël to, kad inž. Stankaus išrastiems dažams skiesti vartojamas ne aliejus, o kitas specialiai jo išrastas skystimas, kurio ugnis neima.

Inž. Stankus chemijos mokslus yra baigęs Lietuvos Universitete. Prieš dvejus metus tarpdinių lietuvių tremtinių ir jis atvyko į Kanadą, kur gavo darbą, kaip chemikas specialistas viename Toronto fabrike. Čia jis gavo tinkamas sąlygas savo gabumams pritaikyti ir dabar jis jau garsus žmogus: gauna daugybę paklausimų apie tuos dažus, fabrikas rengiasi pradėti dideliais kiekiais gaminti naujus dažus, jis priimtas nariu į Kanados Chemijos Institutą...

Tai parodo, kad klysta tie, kurie lietuvių tremtinių Lietuvoje įgytą mokslą žiūri iš aukšto ir jo nevertina.

Visi lietuviai sveikina inž. Stankaus laimėjimą. Kanadiečiai išmintingiau elgiasi, neapsitverdami aukšta suvaržymų tvora specialistams ir nesakydami, "mes patys viską geriausiai mokame".

Teisėjas negali bylos išspręsti nei teigiamai nei neigiamai, išskyrus tam tikrus įstatymuose numatytus atsitikimus, kur faktai kalba patys už save ir kur teisėjas gali nurodyti "jury", teigiamai ar neigiamai spręsti.

Šie 12 piliečių teisme yra vienintelis autoritetas, kuris kaltinamąjį, pavyzdžiui, už nužudymą gali pasiūlyti arba į laisvę, arba į elektros kėdę. Teisėjas jų sprendimo pakeisti negali.

"Jury" pareigos yra privalomoms visiems Amerikos piliečiams. Jei kas toms pareigoms yra pašauktas, jis privalo palikti savo darbą ar užsiėmimą ir atvykti nurodytu laiku į teismą "jury" pareigoms. Paprastai pilietis yra šaukiamas dalyvauti tik vienos bylos sprendime, bet atsitinka, kad ir viena byla labai ilgai užtrunka. Pavyzdžiui, komunistų byla New York'e trunka jau ketvirtą dešimtį savaičių...

Tik ypatingai svarbioms klūtimis esant, teisėjas nuo tų pareigų gali atleisti.

DIRVOJE prieš kiek laiko buvo straipsnis, kurio autorius barė laikraštinius už rašymą to, ko jie gerai nežino. Jis teisingai pažymėjo, kad laikraščiai daugeliui atstoja mokyklą, todėl reikia, kad juose būtų paduodamos teisingos žinios apie dalykus, kad dalykai turi būti vadinti teisingais, esmę atitinkančiais vardais. Bet gaila, kad ir pats to gero pamokymo autorius aiškindamas, kas tai yra "jury", ir koks skirtumas tarp "jury" nario ir bylą vedančio teisėjo, pats ne visai tiksliai pakalbėjo. Jis sako, "jury" nieko neteisio, o tik sprendžia... Bet gi tas "jury" sprendimas ir yra nutiesimas arba išteisinimas, vadina-si, svarbiausias teismo elementas, anot redakcijos prierašo prie to straipsnio...

Toliau — tame pamokyme buvo suplakti į vieną du skirtingi dalykai (to nei redakcija neatitaisė): kalbama bendrai apie "jury" ir "Grand jury", kaip apie tą patį, o ištikrųjų tai yra visai skirtingiems reikalams numatytų teismo organai. "Jury" sudaromas iš 12 asmenų ir dalyvauja jau iškeltos bylos sprendime, svarstant ją iš esmės. O "Grand jury" tam tikrais atvejais sudaromas iš 24 asmenų, ir jam esti duodama spręsti byla ne iš esmės, o tik atsakyti į klausimą, ar kaltinimo medžiaga būtų iš nedegamos medžiagos. Tai yra vėlta kelti teisme bylą. Jei tie 24 piliečiai, išklause, kokius kaltumo įrodymus prokuroras pateiks teismui, nuspręs, kad tie įrodymai yra per menki ir nuspręs, kad jais negalima pakankamai rimtai paremti kaltinimo, tai prokuroras jau ir negalės kelti teisme bylos. Šita procedūra taikoma tik didesnėse bylose, kur gresia didelės baudsmės. Čia "Grand jury" sprendžia tokį klausimą, kurį Europos teismuose sprendžia pats prokuroras, arba jo ir tesmo priežiūroje veikia tesmo pareigūnas, kai kur vadinamas "tardy-mo teisėju". Lietuvoje buvo vadinamas tiesiog tardytoju.

Kaip "jury" ir "Grand jury" bei tu organų narius lietuviškai pavadinti — tai jau kalbininkų uždavins. Jie turi su gerai Amerikos teismo santvarka žinančiais teisininkais išsiaiškinti tu pavadintų prasmę ir nutar-ti, koks lietuviškas pavadinimas tą prasmę geriausiai atitinka, kaip jie pasakys, taip ir vadin-sim...

D. Klinga.

NAUJAKURIAI

PORA ŽODŽIŲ MUMS IR JUMS

Gyvendamas šiame krašte jau trečius metus ir stebėdamas gyvenimą ir žmones, noriu čia tarti vieniems ir kitiems porą atvirų žodžių.

ŽODIS TREMTINIAMS

I Ameriką važiuoti niekas mus prievarta nevertė, o atvirščiai, mes patys savo tautiečių Amerikos lietuvių prašėm — maldavom, kad mus į čia paimitų. Jie atliko tą, ką galėjo, — vienas padėjo mažiau, kitas daugiau, o trečias tremtiniams gelbėti buvo užangažavęs visas savo išgales, kartais statydamas į pavojų savo biznį ir visą egzistenciją.

Jeigu galutinėje išvadoje atvykę į šį kraštą mes jaučiamės nusivylę (gal buvo geriau važiuoti į Australiją, Veneciją ar kur kitur), — tai nieko čia dabar nekaltinkime ir neieškome kaltų, nes esame patys kalti, nes patys "klaidą" padarėm. Jeigu mes esame pasavilę matę žmones ir nesame žiopli, tai atvykę į čia turėme tuojau pastebėti, kad:

— Amerika yra didžiausio žmogaus laisvės šalis;

— Amerika yra labai turtingas kraštas.

Bet, šalia šių dviejų pagrindinių, retai kur dabar bepasišaukiančių žmogui gventi sąlygų, čia nuolatos vyksta kova žmogaus su žmogui dėl geresnio asmeninio rytojau. Šita kova yra sunki visiems šiame krašte gyvenantiems žmonėms. Ji žymiai sunkesnė naujai atvykusiems, o ypatingai sunki mums šiandienai, kai kraštas persitvarko iš karo metu pakilusio gyvenimo lygio į pokarinį, t. y., kai trūksta darbu, butų ir t. t.

Ar gali mums šiame mūsų sunkume kuo nors daugiau padėti Amerikos lietuviai, negu kad jie yra padėję?

— Ne, negali!

— Kodėl?

— Todėl, kad jie patys turi tik robotas, eliniam žmogui suteiktas, galimybės ir patys yra paskendę kasdieninėje gyvenimo kovoje dėl savo asmeninės, dažnai gana kuklios egzistencijos. Jeigu jie nors trumpam laikui nustotų kovoję — jie žūtų.

Tokia yra šio krašto santvarka, struktūra ir mes čia nieko pakeisti negalime.

Persistatę šią gyvenimo tikrovę prieš akis, tremtiniai turi iš to padaryti logiškas išvadas — pagelbos iš ko nors tikėtis nėra jokios prasmės: reikia tuč tuojau griebtis darbo, kad sudaryti egzistencijos pagrindą — dolerį.

Kad palengvinti šio paskutinio klausimo sprendimą, partartina:

— pasistengti nors laikinai užmiršti praeitį, t. y. geresnį ir lengvesnį gyvenimą Lietuvoje;

— laikinai atidėti į šalį turimus mokslo diplomus, jeigu nerandama galimybių juos šiandien čia panaudoti;

— kuo mažiau kalbėti apie siektus, bet neatsiektus diplomus ir ateičiai suplanuotą gyvenimą, turint galvoje, kad praužęs karas nušlavė ne tik krūvas diplomų, bet ištisas valstybes ir milijonus gyvybių;

— imti darbą tokį, koks pagal fizinį pajėgumą pakeliamas, neklaustant, koks to darbo pavadinimas, o klausiant — kiek bus galima uždirbti.

Jeigu apsidairysime aplink, tai pamatysime, kad visi tremtiniai faktiškai taip ir daro. Yra ištisa eilė tremtinių, kurie turi jaunas ir gausias šeimas; nebegalint vienam dirbančiamajam šeimos išmaitinti, stoja darban abu ir dirbdami bet kokį darbą, vienas dienomis, o kitas naktimis, kantriai neša šį likimo uždėtą sunkumą.

Yra ištisa eilė tremtinių, kurie dėl didelio pasidarbavimo Lietuvoje, dėl senyvo amžiaus, ar dėl silpnos sveikatos seniai užsitarnavo poilsio, bet dirba paprasčiausius ir kartais gana sunkokus darbus, kad tik kaip nors pragyventų ir savo asmeniui neapsunkintų kito.

Yra ištisa eilė asmenų, buvusių aukštųjų valstybės pareigūnų, žilagalvių mokslo vyrų ir aukšto laipsnio ir mokslo karo vadų, kurie taip pat realiai įvertino esamą padėtį ir nesidairydami stojo dirbti tokį darbą, kokį šiandien pavyko gauti.

Bet gi šalia visų tų pasitaiko vienas kitas ir toks, kuris vis dar neįsijaučia supracijavęs tikrovės, neišdrįsta pradėti realiai galvoti, bet vis besidairydamas aplink "kombinuoją" surasti kokią nors gudresnę išeitį ir būti "gudresniu", negu visi kiti. Šie asmenys, pagavę kurių nors geraširdę auką, išnaudoja ją be jokios gėdos ir skrupulo.

Charakteringa yra, kad šitie "gudragalviai" dažniausia turi dar ir kitą gana baurią savybę — tai liežuvio palaidumą ir savęs nekontroliavimą. Jie visiškai užmiršta, kad kaip visur kitur, taip ir čia Amerikoje nemėgstama per daug didelio išimties, išmokslintų ir protiną žmogus niekuomet nesigiria ir savo mokslais nesididžiuoja, nes už jį kalba jo nuveikti darbai.

Nemėgstama per daug didelio gyrimosi savo buvusiais turtais, dvarais, tarnais, liokajais ir tai vėl dėl suprantamos priežasties, nes kilmingi turtuoliai dvarininkai niekuomet savo turtais nesididžiuoja, o tuo didžiuojasi nebuve turtuoliai, pagyrų puodai, melagaliai...

Nemėgstama realybe nepagrįstų planų, fantazijų. Šitokie "planų kūrėjai" visur, o ypač Amerikoje, kur realizmas aukščiausiai išreikštas, paprastai vadinami tinginiais, fantastais ir nuo tokių žmonių amerikonas kuo gliausiai slepia savo piniginę...

Nemėgstama kritikos! Ypač nemėgstama klausyti kritikos iš tų, kurie tik ką yra atvykę iš šio krašto nepažįsta.

Vyraujančioji tremtinių dalis, nors kartais ir turi į gyvenimą kitokių pažiūrų, bet nuo kritikos susilaiko arba laikosi padorių santūrumo ribų. Ir tik kai kurie "gudruoliai" be atodarių visur, dažnai nešvankiai, o kartais net vulgariai, ima kritikuoti šį kraštą, jo papročius ir tvarką, nors patys šio krašto visai nepažįsta...

Tokie padarai ir yra visokių priekaištų iššaukėjai ir geram tremtinių vardu kenkėjai. Visa laimė, kad tokių mūsų tarpe pasitaiko nedaug.

ŽODIS AMERIKOS LIETUVIAMS

Ačiū Jums, kad padėjote mums atvykti į šį kraštą ir padedate čia įsikurti. Šių Jūsų pastangų doras ir rimtas tremtinys niekuomet neužmirš, nes visa tai, kam Jūs padedat, mums atrodo, padedat iš širdies, patriotinių jausmų vedami, ką, kitoms aplinkybėms esant, būtų padarę mūsų bendraį tėvynei — Lietuvai.

Bet šalia viso to mes norime tarti Jums porą atvirų žodžių: — nesmerkite mūsų, kad i eilę gyvenimiškų reikšinių mes turime kitokias pažiūras, negu Jūs, nes mes kitokiose aplinkybėse, kitokiose formose esame užauginti. Mūsų kartais pa-

reikštas mintis nelaikykite kritika, o tik palyginimu mūsų ankstyvesnio gyvenimo su dabartimi;

— Mums yra labai skaudu, kai Amerikos lietuvis sako, kad jam Amerika yra svarbiau, negu Lietuva. Mums, užaugusiems nepriklausomoje Lietuvoje, kūrusiems ją, kovojusiems ir gausias kraujo aukas sudėjusiems dėl jos nepriklausomybės, šitas pasakymas labai giliai raižo širdį, juo labiau, kad tie žodžiai tariaami lietuviu ir lietuviškai.

Jūs išvykot iš Lietuvos į Ameriką, kai Lietuvai valdė rusų caras. Tuomet Lietuvoje buvo tamsu ir skurdū. Jūsų akys ir atmintyje ir dabar tas vaizdas stovi O mes atvykome iš nepriklausomos Lietuvos, kur gyvenimas buvo išbujojęs ir nepalyginamas aukštys su caro laikais.

Mes norime Jums papasakoti apie mūsų tėvynės augimą ir klestėjimą, mes norime pasidžiaugti kartu su Jumis jos iškilimu ir pažanga, nes juk tai yra mūsų bendra tėvynė Lietuva. Bet labai dažnai mes pajuntame šioms klausimams Jūsų abejingumą, šaltumą, o kartais net tų mūsų nuosirdžių pasakojimų priskyrimą prie asmeninio girimosi.

Mes, jaunesnioji karta, gyvenanti nepriklausomoje Lietuvoje, turėjome lengvas ir dides galimybes mokytis. Mūsų galimybės buvo maždaug tokios, kokias šiandien turi Jūs vaikai Amerikoje. Dėl to daugelis iš mūsų, kaip ir Jūsų vaikai, yra baigę įvairius mokslus. Mes džiaugiamės tuo, kad mūsų tarpe yra mokyto ir švietėsių asmenybių, o iš Jūsų pusės mes kartais juntame norą tai paneigti.

Mes apgailestaujame, kad Jums, senosios kartos lietuviams, nebuvo galimybių mokslui siekti — tasyk Jūs buvote kelionėje; išvykote iš Lietuvos ir kūrėtės Amerikoje. Jūs čia kūrėmės pradžia buvo sunki ir Jums pirmaeilis klausimu buvo duonos klausimas, o ne mokslas, lygiai, kaip šiandien mums ir mūsų vaikams. Taigi atrodo, kad šituo klausimu mūsų tarpe neturėtų būti nesusipratimų — nei pūtimosi, nei pašaipos, nei pavydo... Turėtumėm tik realiau pažiūrėti į praeitį, suprasti ją ir nuosirdžiau viens kitam paspausti ranką.

Kai Jūs vykot į šį kraštą, buvot visi jauni ir apsipratę su fiziniu darbu. Daugeliui kam darbas Amerikoje pasitaikė net lengvesnis, negu buvo Lietuvoje. Bet buvo ir tokių, kurie atvykę į čia, verkėte dėl sunkių gyvenimo sąlygų ir daugelis iš Jūsų grįžo atgal Lietuvon.

O iš mūsų daugumas atvykom jau žilstantiom ar visai pražilusiom galvom. Ne vieno iš mūsų darbas Lietuvoje buvo daugiau protinis darbas, todėl tas raumenys neįstampa, jie neįpratę prie fizinio darbo. Šiandien, kai tokiems tenka dirbti sunkius darbus, tai tiems skauda ne tik širdis dėl sugriauto gyvenimo ir vaikų ateities, bet skauda ir raumenys, nugara ir visos kūnas. Mes Jums apie tai papasakojame, kaip broliams, nieko iš Jūsų nereikalaudami, o Jūs ant mūsų pykstate, kad mes skundžiamės sunkiu darbu, aimanuojame.

Apsisivietęs žmogus negali apseiti be laikraščio, knygos, tiesūs, atviri. Jie gali kiti kam ir nepatikti. Bet jie yra pamitai iš gyvenimo ir neužgaus. Įvertinkime tai ir pasitenkime vieni kitus suprasti. Giliai tikti, kad netolima ateitis išlygins nelygumus ir leis mums bendrai žygiuoti be priekaištų abipusio susipratimo keliu.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Rugpjūčio m. 31 d., laivu "General Haan" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Barzdiens Veronika, Sabina — North Andover, Mass.
Bukauskas Vincas — Cicero, Ill.
Dzidoika Juozas — Worcester, Mass.
Jatulis Izidorius, Stanislovas, Gražina, Mindaugas — Scranton, Pa.
Mažionis Eduardas — Philadelphia, Pa.
Mašiotas Banutė — Detroit, Mich.
Pašakarnis Valentina, Vytautas, Algimantas — Millbury, Mass.
Petravičius Viktoras, Marija, Izida — Chicago, Ill.
Pimpytė Aurelija — Waterbury, Conn.
Radvilavičius Stasė, Feliksas — Ansonia, Conn.
Rumbinas Marija, Leonardas — Linden, N. J.
Sinkvičius Jadvyga, Henrikas, Marija — Chicago, Ill.
Sinkvičius Salimėja, Vita — Detroit, Mich.
Smagruskas Adomas, Emilija, Julija, Jurina — Detroit, Mich.
Sparkevičius Adomas, Ema, Algimantas, Vainutas — Phila, Pa.
Stukas Kazys, Stefa, Henrikas — Chicago, Ill.
Vadeiša Adolfas — Bridgewater, Ct.
Vadopalas Jonas Swamscott, Mass.
Vadopalas Juozas, Bronislava, Gitis, Jovita, Rūta — Lawrence, Mass.
Viskantas Felicija, Genovaitė, Sigita — Detroit, Mich.
Vismontas Jonas Domicelė Stefa, Ona — Hartford, Conn.

Tuo pačiu laivu dar atvyko:

Alksnins Antanas — Berlin Center, Ohio.
Ambrozaitis Elena, Birutė — Chicago, Ill.
Augulis Stepas, Elena, Vyktintas, Audronis — Spring Valley, N. Y.
Bilinskas Mykolas — Haverville, Mass.
Galoskinas Lionginas, Christa — Chicago, Ill.
Gustinis Valdemaras, Rozalija, Jonas Algirdas — Walworth, N. Y.
Janulevičius Juozas, Stasė, Aldona — Detroit, Mich.
Kazlauskas Albinas Worcester, Mass.
Kiznis Jonas — Mars, Pa.
Kunskas Jonas, Agota — Mars, Pa.
Kybartas Stasys, Liudovika, Česlo-

vas — Chicago, Ill.
Lapatinas Pranas, Jadvyga, Gražina, Vytautas — Chicago, Ill.
Leipus Konstancija, Jurgis, Irena — Chicago, Ill.
Matulionis Antanas, Ona, Regina, Eleonora — Jackson, Mich.
Mažeika Boleslovas, Emilija — Fond du Lac, Wisc.
Mineiga Jonas — Chicago, Ill.
Naida Juozas — Marlette, Mich.
Naruševičius Viktorija — Spring Valley, N. Y.
Nausėdas Vincas, Petronėlė, Juozapas — Chicago, Ill.
Norkus Juozas — Benton Harbor, Mich.
Paplenas Jonas, Bronislava, Rūta, Aukšė — Chicago, Ill.
Petrulis Magdalena, Ona, Jonas — Orland Park, Ill.
Polikaitis Balys, Salimėja, Ada, Antanas, Juozas, Ona — E. St. Louis, Ill.
Roverteinis Liudvikas, Uršulė — Cleveland, Ohio.
Stelmokas Jonas — Pottsville, Pa.
Strungys Eugenija, Romualdas, Vidas — Thorp, Wisc.
Šukys Jonas, Agota, Jonas, Sofija, — Colema, Mich.
Svenson Alfred — Cape Code, Mass.
Urka Juozas — Philadelphia, Pa.
Utara Jonas — Maywood, Ill.
Vilutis Vytautas — So. Boston, Mass.
Vyšniauskas Konstantinas, Zinaida, Konstantinas, Galfira — Brooklyn.

Rugsėjo 3 d. laivu "General Stewart" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Balcūnas Petras, Paulė, Nijolė, Donatas — Worcester, Mass.
Barškevičius Vladas, Matilda, Romualdas, Zita — Chicago, Ill.
Blazukas Antanas, Elena, Danutė — Hartford, Conn.
Griška Jurgis, Vera — Brooklyn, NY
Iledda Eduardas, Jadvyga — Phila, Pa.
Kalvaitis Juozas, Ona, Antanas — Cleveland, Ohio.
Labanauskas Jona — Monterey, Ind.
Lenkauskienė Paulina — Paw Paw, Mich.
Leonavičius Aleksas, Rožė — Rockledge, Pa.
Levanas Antanas — Arlington, N. J.
Malinauskas Vincas, Barbora, Ramu-

Visi negali atsigrožėti lietuviškais drabužiais!

ši paveikslą CLEVELAND NEWS įdėjo lietuvių tautinės šventės progą, parodant tautinių drabužių grožį ir ypač atkreipiant dėmesį į lietuviškus gintarus. Čia Danutė Muliolytė derina Emilijai Rastenienei gintaro karolių. Su lietuviškais tautiniais drabužiais tikrai ne gėda pasirodyti prieš visus, kas tik supranta tautinės kultūros grožį. Per mūsų tautinį meną visi amerikiečiai lietuvius vis daugiau pažįsta ir labiau vertina. Juo toliau, juo aiškiau garbė yra būti ir pasilikti lietuviams net ir Amerikoje.

Marija Sims

MANO DAINOS

1948

Naujakuriai! Kas iš jūsų nesate girdę Marijos Sims vardo, kaip uoliausios tremtinių globėjos, rėmėjos ir užtarytojos? Jei ne kiekvienam asmeniškai, tai visiems bent netiesiogiai ji yra viena iš tų, kurie išrūpino jums galimybę išeiti iš tremtinių stovyklų ir čia kurtis. Ar nebūtų tad jums domu susipažinti su ja, ir, kaip su mūsų rašytoja — poete? Jos eilių rinkinį galima gauti DIRVOJE. Kaina — \$1.

atrain padeda žmogui jo galvoti, kūryboje. Todėl žmogus, atsidūręs sąlygoje, kai trūksta bet kurio iš čia paminėtų dalykų, jis sielojasi, skundžiasi. Tas sielojimas yra visiškai teisėtas, suprantamas. Tai nėra koks nors poniškumo požymys ir todėl neturėtų sutikti priekaištų.

— Yra visiška nesąmonė arba sąmoningas melas, kad tremtiniai pasilgę frakų, smokingų. Tai netiesia! Tremtiniai po ilgo vargo ir kentėjimo nori tik pajėgiamo darbo ir ramaus poilsio kampelio.

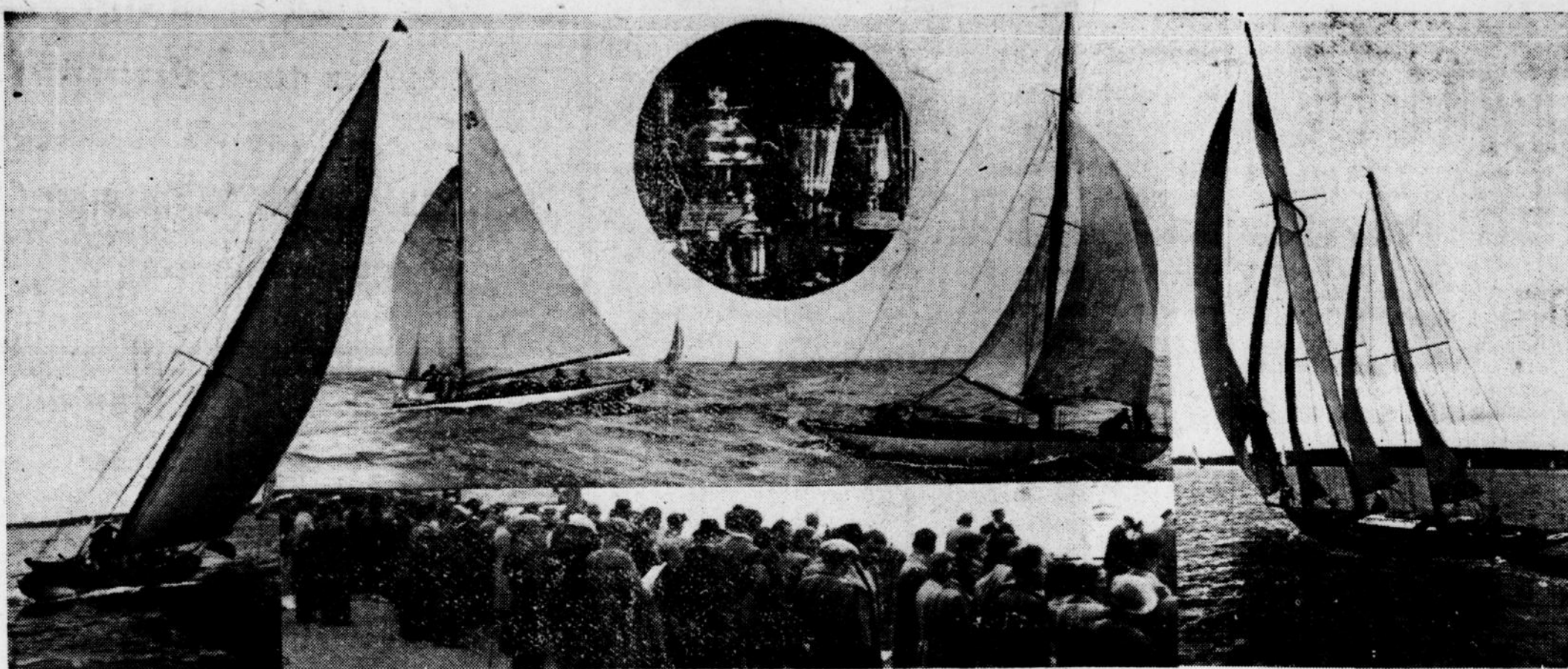
ŽODIS MUMS IR JUMS

Aukščiau pasakyti žodžiai yra tiesūs, atviri. Jie gali kiti kam ir nepatikti. Bet jie yra pamitai iš gyvenimo ir neužgaus. Įvertinkime tai ir pasitenkime vieni kitus suprasti. Giliai tikti, kad netolima ateitis išlygins nelygumus ir leis mums bendrai žygiuoti be priekaištų abipusio susipratimo keliu.

Dirmantas Marijonas, Elena, Saulius, — Glen Cove, L. I., N. Y.
Elvikis Juozas, Marija, Danutė — Cicero, Ill.
Frejeris Pranas, Elena, Jonas — Grand Rapids, Mich.
Galinaitis Nikodemus, Petronėlė, Ona, Bronislava — Hazleton, Pa.
Gasiūnas Kazys, Liuda, Ema, Rita, Šarūnas — Chicago, Ill.
Gidaitis Juozas, Pranė — Chicago, Ill.
Gincas Albinas — New Britain, Conn.
Gečas Elena, Irena, Viktoras — Chicago, Ill.
Grimas Ieva — Waterbury, Conn.
Grybauskas Stasys, Julija, Antanas, Aldona — Nashua, N. H.
Hofmanas Marta, Rūta, Jonas — Michigan City, Ind.
Ilters Eufemija, Eduardas — Boston.
Ilganaitis Vladas, Jadvyga, Vladė — Benton Harbor, Mich.
Jakubėnas Olga, Vladas — Westville, Illinois.
Jakučionis Jonas — Brooklyn, N. Y.
Janiūnas Lionginas — Summit, Ill.
Jasiukaitis Erikas — Cicero, Ill.
Jerosekas Liudvikas, Irena, Raimonda — Rockford, Ill.
Jesaitis Jadvyga, Gediminas — Richmond Hill, N. Y.
Jozzuvaitis Ona — Newark, N. J.
Jurskaitienė Izabelė — Buffalo, N.Y.
Karmazinas Kazys, Ona, Milda — Burlington, Wisc.
Keršauskas Edvardas, Nijolė — Cleveland, Ohio.
Kiajunė Vincas — Florence, Mass.
Klitmas Adolfas, Marija, Vytautas, Regina — Boston, Mass.
Korsakas Raimundas, Ona, Albertas, Ona — Torpedo, Pa.
Kūrmienė Kornelija, Rita — Walpole, Mass.
Kumienė Mirta — Detroit, Mich.
Kurgonas Algimantas — Lawrence, Mass.
Lapkus Aleksandras, Julijona, Antanas, Julius — Cicero, Ill.
Lataitis Juozas — Chicago, Ill.
Lietuvninkas Kazys, Emilija — Buckland, Conn.
Lioventas Valentinas, Anastazija — E. Chicago, Ind.
Maciukevičius Anatolijus — Waukegan, Ill.
Mitalas Petras, Eleonora, Vyktintas, Gina — Philadelphia, Pa.
Okunis Tomas, Marija, Jurgis — S. Boston, Mass.
Osuchas Jonas, Marijona — Hartford, Connecticut.
Padagas Aleksandras — Brockton, Mass.
Pajaujis Vytautas, Elena, Irena — Worcester, Mass.
Pauža Vladas — Kearny, N. J.
Petrauskas Bronius — Penns Grove, NJ.
Petrutytė Stefanija — Cambridge, Mass.
Pipirs Anna — Richmond, Va.
Polikaitytė Vita — Almont, Mich.

Rugsėjo 7 d. laivu "General Howze" į New Orleans atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Aleksiejus Stasys — El Paso, Texas.
Aukštakalnis Kazimieras, Bronislava, Genovaitė, Zigmantas — Los Angeles Calif.
Balskus Jonas, Jadvyga, Visvaldas — Webb, Miss.
Dikmanas Richardas — El Centro, California.
Juodeika Jonas — El Paso, Texas.
Kaminskas Petras, Teresė, Jonas, Stanislovas, Marija — Fulton, Miss.
Kontrimas Vytautas — New Orleans, La.
Lašas Angelas, Ina, Algimantas — Los Angeles, Calif.
Litvinskas Pranas, Vally — Coahoma, Miss.
Markvaldas Jonas, Sabina, Tomas, Kristina — Wance, Miss.
Misevičius Antanas, Olga, Emilijona — — — — —
Mikaitis Simonas, Magdalena — Los Angeles, Calif.
Naujoks Christoph, Helen, Antanina — San Diego, Calif.
Nutautas Alfonsas, Ona — Atherton, Calif.
Onaitis Anicetas, Luise — Alligator, Miss.
Plekys Augustas, Else, Margot — Webb, Miss.
Selenis Vladas, Bronė — Webb, Miss.
Simokaitis Stefa, Audronė — Downey, Calif.
Skėmaitė Marija — Oakland, Calif.
Šlektytė Kotrina — Columbia, Mo.
Stakė Petras, Marija, Audronė, Dalia — Saint James, La.
Stongvila, Antanas, Aurelija, Irena, Algimantas, Aurelija — Wance, Miss.
Steponavičius Grasilda — Denver, Col.
Zabalonskis Julijona — Coahoma, Miss.

Prieš karą Lietuvoje buvo rengiama jūros diena, kurios metu suvažiuodavo iš visos Lietuvos daugybė žmonių aplankyti savo pajūrio. Čia būdavo rengiamos įvairios iškilmės ir pramogos, o taip pat ir būrinių laivelų lenktynės. Čia matome vaizdus iš tokių lenktynių. Vidury gražios dovanos laimėtojams.

CLEVELAND IR APYLINKĖSE

APLINK PASAULĮ APSKRI- DĖS, CLEVELANDE ŽUVO

William P. Odom, lakūnas, 1947 metais apskridęs aplink pasaulį per 73 valandas, žuvo lėktuvų lenktynėse Clevelande, šį pirmadienį.

Jo lėktuvas nukrito apie 5 mylias nuo Clevelando aerodromo, Berea priemiesty ir pataikė į Bradley Laird namus, kuriuos uždegė. Ugnyje žuvo Laird žmona ir apdegė 13 mėnesių vaikas. Su kitu vaiku tėvas išsigelbėjo. Smarkiai apdegė ir Laird uošvis, kuris gelbėjo mažąjį vaikutį. Iš ugnies išgelbėtas vaikutis po kelių valandų ligoninėje mirė. Paties lakūno lavono ilgai negalėjo rasti.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudamos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1773.

JULIUS SMETONA INFOR- MUOJA SPAUDĄ

Ir kiti Clevelando laikraščiai susidomėjo lietuviais ir suskato neatsilikti. Tremtinių Draugijos valdybos prašomas, Julius Smetona sutiko būti nuolatinio spaudos informatorium apie lietuvių gyvenimą ir rūpesčius Clevelande. Jis jau suėjo į kontaktą su Clevelando dienraščių redakcijomis ir manoma, kad dar

šių savaitę ir kituose dienraščiuose taip pat pasirodys informacijų apie lietuvių Tautos Sventę ir kitus lietuvių pasiekimus. Linkime J. Smetonai pasisekimo šiame naudingame darbe ir stenkimės jam patalpinkauti.

NAUJAKURIŲ GEGUŽINĖ,

nors lietaus kiek ir sutrukdė, finansiskai pasisekė neblogai: išlaidų buvo \$166.49, pajamų \$397.35. Pelnas — \$230.89 paskirtas vietos kultūrinio veikimo reikalam.

Ir lietuviškas kankles CLEVELAND NEWS norėjo parodyti skaitytojams. Jas pademonstruoti teko A. Mikulskiui, Paveiklas buvo išspausdintas su parašu: Mikulskis derina kankles.

Lankytės savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

LIETUVIŲ SALE išnuomojama

koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams. Iš anksto kreipkitės pas A. Šimkūną, Lietuvių Klubą, 6835 Superior Ave.

PAIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į:

CONSULATE GENERAL OF
LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Atsišaukskaitė Marta, Marija, iš Šilalės
Bazienė Marijona
Benekeraitis (Beneker) Jonas, s. Baltraus, ir jo šeima
Biskavičienė - Maksimavičiūtė Veronika, iš Smalėnų km., Suvalkų ap.
Breeris Bronislavas
Budrys Kazimieras, iš Kuntaučių par. Plungės vl., Telsių ap., ir jo vaikai Jonas, Juozas ir Marija
Čiuprys Aleksas, iš Mitkaičių km. Nevarėnų vl., Telsių ap.
Delkuvienė - Ernestaitė Olga, gyvenusi Bronx, N.Y., ir brolis Ernestas Jonas
Deniulis Juozas, iš Skiržemės km. Vainuto vl., Tauragės ap.
Domeika Antanas, iš Budviečių km., Lukšių vl., Sakių ap.
Eidukas Jonas, iš Spilgių km., Klovainių par., Pakruojo vl., Šiaulių apskr.
Ernstas Jonas ir sesuo Olga Delkuvienė, gyvenusi Bronx, N. Y.
Goštautas Bronislavas, iš Raguvos. Panevėžio ap.
Griciūtė Petronėlė, iš Žemių km., Kretingos ap.
Iverza Tamošius
Jakštienė ir jos sesuo, abi Radvinauskaitės, Marė ir Petrė, iš Miknaičių km., Barzdų vl., Sakių ap.
Jovaišas, broliai, iš Skaudvilės vl., Tauragės ap.
Kohanskaitė Vladislava, iš Akalcios km., Alovės vl., Alytaus ap.

Krankalis, iš Krankalių km., Aknistotų vl.

Lenkaitis Juozas, iš Kaimelio km., Kidulių vl., Sakių ap.
Levickas Jonas ir Kazys, iš Ožkasvičių km., Marijampolės vl.
Lipeiko Antoni, s. Mateušo, iš Ragovnios km., Šešuolių vl., Ukmergės ap.

Lipeiko Jokūbas, iš Ragovnios km., Šešuolių vl., Ukmergės ap.

Lušinskaitė Paulina, iš Savilionių km., Merkinės vl., Alytaus ap.

Lušinskienė Valerija, iš Savilionių km., Merkinės vl., Alytaus ap.

Maksimavičius Pranas, iš Smalėnų, Suvalkų ap.

Maksimavičiūtė - Biskavičienė Veronika, iš Smalėnų, Suvalkų ap.

Mares Leonard, B., gyv. Trinidad, Colorado.

Mejerytė - Vabalienė Ona, iš Pakalniškių km., Veliuonos vl.

Mockevičius, iš Budviečių km., Lukšių vl., Sakių km.

Mockienė - Preitakaitė, iš Putokšilių km., Sartininkų vl., Tauragės ap.

Paškevičiūtė - Šečiutienė, Petronėlė, iš Smalėnų km., Kalvarijos vl., Marijampolės ap., ir jos vyras Šečiuta.

Petrauskas Petras, iš Vaitiškės km., Nemajūnų vl., Alytaus ap.

Petronis, sūnus Jono Petronio, gyvenusio Scranton, Pa.

Petrošius, (buv. Platakis, vaikai ir kiti giminačiai Antano Platakio, pakeitusio pavardę į Petrošius)

Platakis (kitaip: Petrošius), vaikai ir kiti giminačiai Antano Platakio, pakeitusio pavardę į Petrošius.

Preitakaitė - Mockienė, iš Putokšilių km., Sartininkų km., Sartininkų vl., Tauragės ap.

Radvinauskaitė Marė ir Petrė, viena ištėk. už Jono Jakščio, iš Miknaičių km., Barzdų vl., Sakių ap.

Sakalauskas Jonas ir Sakalauskaitė Juzėfa, iš Vingininkų

Schmidt Emma ir Eugen, ar jų vaikai, gyvenę Jersey City, ar kitur New Jersey valstijoje

Šečiuta ir jo žmona Paškevičiūtė Petronėlė, kilusi iš Smalėnų km., Kalvarijos vl., Marijampolės ap.

Sejona S. Gasparas ir Kazys, iš Vidiskių m., Žemaitkiemio vl., Ukmergės ap.

Selenaitė Liudvė, iš Dišlių km., Alsdžių vl., Telsių ap.

Sideravičius Pranas, iš Obelytės km., Metelių par., Alytaus ap.

Smith Anna, buv. Stankevičiūtė Bronė

Spokienė - Vadopalaitė ir jos seserys bei broliai

Stalgaitis, du broliai iš Piliūnų km., Piliškių vl., Vilkaviškio ap.

Stankevičiūtė Bronė, kitaip Smith Anna

Stasytaitė Zosė, iš Žvingių bažnkm., Vainuto vl., Tauragės ap.

Stenionutė Rožė, iš Kalesnykų km., Simno vl., Alytaus ap.

Tvirbutas, brolis Smetonienės

Vabalienė - Mejerytė Ona, iš Pakalniškių km., Veliuonos vl.

Vadopala, broliai ir seserys, kurių viena Špokienė

Valeika Petras ir Povilas, nuo Pasvalio, Biržų ap.

Valinevičiūtė Elzė, iš Žilionių km., Seduvos vlsč., Panevėžio apskr.

Valinskaitės, dvi seserys, arba Valinskai, nuo Piliškių, Vilkavišk. ap.

Vasiliauskaitė iš Sidagių km., Skaudvilės vl., Tauragės apskr.

Woodson Marta, gyvenusi 1048 South Street, Portsmouth (valst.?)

Žemaitis Jonas, iš Grinaičių km., Kidulių vl., Sakių ap.

Žilys Vladas ir jo sesuo, gyvenę Čikagų km., Svėdasų vl., Rokiškio ap.

Zolpis Pranciškus, kilęs nuo Girdišės, Skaudvilės, Skaudvilės vl., Tauragės ap.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai,

KAZAKEVIČIUS James, pusamžis, mirė birželio 19 d., Chicago, Ill. (Panevėžio ap., Žeimelių par.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

BITINAS Motiejus, pusamžis, mirė birželio 13 d., Chicago, Ill. (Panevėžio ap., Raguvos par., Briedžvalių km.) Amerikoje išgyveno 43 metus.

YAKINAUSKIS Liudvikas, pusamžis, mirė birželio 12 d., Chicago, Ill. (Ežerėnų ap., Rimšės par., Čezūnų km.) Amerikoje išgyveno 39 metus.

URMANAS Juozapas, 62 metų, mirė birželio 6 d., Waukegan, Ill.

BALTRUKONIS Vincentas, pusamžis, mirė birželio 20 d., Chicago, Ill. (Tauragės ap., Kaltinėnų par., Rusčių km.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

DAUSINAS Vladislovas, 41 m., mirė birželio 12 d., Chicago, Ill., kur buvo ir gimęs.

MOZERIENĖ Anastazija (Jakaitė), 87 metų, mirė birželio 12 d., Chicago, Ill. (Raseinių ap., Jurbarko par.) Amerikoje išgyveno 50 metų.

NASSET Jurgis, 70 metų, mirė birželio 4 d., Worcester, Mass.

BUDRIS Kazimieras, 50 metų, mirė birželio 13 dieną, Brooklyn, N.Y.

IVANAUSKAS Antanas, seno amžiaus, mirė birželio 11 d., Chicago, Ill. (Raseinių ap., Kaltinėnų par.) Amerikoje išgyveno 50 metų.

MISKEVIČIUS Petras, 63 m., mirė birželio 7 d. Brooklyn, N. Y.

STEPONAVICIUS Stasys, 53 metų, mirė birželio mėn., Brooklyn, N. Y.

KACINSKAS Jonas mirė birželio 14 d., Detroit, Mich.

LIETUVA TIRONŲ PANCIOUSE — teisybės žodis apie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

LIKIMO KELIU — Alės Rūtos-Nakaitės 13 apsakymėlių, 140 pusl. Kaina 80c

'KAUNAS'

Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)

Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

REIKALAUKIT GERIAUSIO!

Pick
Of the
Crop

Tostas čempionui — draugui, nugalinciam visus bandymus. P.O.C. — the Pick of the Crop — irgi yra geriausias savo klasėje. Kvapnus, skoningas — P.O.C. yra tikrai puikus šviesus Pilzeno alus.

Extra Dry
PILSENER
BEER

THE PILSENER BREWING CO. OF CLEVELAND

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

NOMINATE

Hazel Lempke

Candidate for Councilman

22nd WARD

Has the Ability and Qualifications
To Serve the People of the 22nd Ward

Primary Election October 4.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

Clevelande IR APYLINKĖSE

DIDELIS SUSIDOMEJIMAS LIETUVIŲ TAUTOS ŠVENTĖS MINEJIMU

Šią savaitę visas Clevelandas kalba apie lietuvių. Visas Clevelandas — tai suprantame, kad ne vien Clevelando lietuviai, bet visi Clevelando gyventojai. O tam progą sudarė kaip tik lietuvių sujudimas tinkamai atžymėti Lietuvių Tautos Šventę.

Cleveland News ta progą įdėjo gausiai iliustruotą straipsnį. Sužinojė, kad kaip tik šią savaitę bus lietuvių iškilmės, to laikraščio bendradarbiai ryžosi plačiau parašyti apie lietuvių. Domėjosi viskuo, kas tik lietuviška, tautiška: tautiniai drabužiai, lietuviška vėliava, lietuviškais ženklais, rūtomis, gintais, juostomis, kanklėmis, lietuviškais valgiais, senaisiais ir naujaisiais Clevelande gyvenančiais lietuvių.

Tiesa, informacijos ir iliustracijos buvo rinktos labai skubotai ir todėl susidarė kiek atsitiktinio pobūdžio. Informacijos vietomis net ne visai tiksliai

suprastos (pav., apie Tautos šventės prasmę), bet bendrai iliustruotas lietuviškas puslapis sudarė progos tikrai visiems clevelandiečiams susidomėti lietuvių.

Laikraštyje įdėta visa eilė nuotraukų, parodančių lietuviškus tautinius drabužius, gintarus, kankles, tautinę vėliavą ir tt. Tas nuotraukas News redakcija leido panaudoti ir DIRVAI. Dalis jų dedama šiame numeryje, dalis bus įdėta vėliau.

TAUTOS ŠVENTĖS IŠKILMĖS LIETUVIŲ SALEJE

Sekmadienį, 7 val. vak. Lietuvių Salėje rengiamas iškilmingas Tautos šventės paminėjimo aktas.

Programa numatoma iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje bus iškilmingas atidarymas, su vėliavos pagerbimu, himnu. Kalbės

gen. Vlada Nagius, neseniai atvykęs į Clevelandą iš Australijos. Gen. Nagius daug kartų yra vadovavęs Tautos šventės iškilmėms Kaune, prie Nežinomojo Kareivio Kapo. Toli nuo tos vietos, po 10 metų pertraukos, jam tenka dabar prabilti panašia proga...

Pirmoji programos dalis bus baigta giesme "Marija, Marija", kuri ypač paskutiniiais laikais yra tapusi ne tik religine, bet ir tautine lietuvių giesme — dabartinių lietuvių tautos pergyvenimų išraiška.

Antrojoje programos dalyje bus Clevelando Lietuvių Choro koncertas, kuriam vadovauja čiurlionių dirigentas A. Mikulskis. Po to bus tautiniai šokiai. Šį kartą bus ir dainų ir šokių jau daugiau, negu buvo liepos 24 dieną Kultūrinio Darželių šventėje.

Laukiama, kad į iškilmės apsilankys Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas ir Am. Liet. Tautinės Sąjungos pirmininkas adv. A. A. Olis iš Chicago, kurio žodis clevelandiečiams yra numatytas prieš programos uždarymą.

Į iškilmės kviečiami visų Clevelando lietuviškų organizacijų atstovai: šia proga norima su jais susitarti dėl tolimesnio susiorganizavimo bendram kultūriniam darbui. Kviečiami ir visi Clevelando lietuviai.

Rengėjai visus prašo susirinkti 7 val. vak., nesivėluojant, nes programą norima pradėti laiku.

Įėjimas neapmokamas. Pagal išgales kviečiama aukoti rengimo išlaidoms padengti.

KULTūros MOKESTIS

Paskutiniame Tremtinių Draugijos susirinkime buvo nutarta apsidėti mokesčiu kultūrinio veikimo reikams. Draugijos valdyba primena, kad tas mokestis už rugpjūčio ir rugsėjo mėnesį gali būti sumokėtas DIRVOS redakcijoje.

ZADA KOVOTI SU DUMAIS IR DULKĖMIS

Į Clevelando 22 rinkimų apylinkės lietuvių kreipiasi kandidatas į miesto tarybą

Robert W. Stuart, kuris tvirtina, kad, jeigu būtų išrinktas, tai šalia bendrų reikalų, ypatingai rūpintis kovoti su dumais ir dulkėmis šioje miesto vietoje. Mat, prieš atsikeldamas gyventi į Clevelandą, jis 7 metus yra tarnavęs American Smelting & Refining Co., didelį sidabro liejinimo įmonę Montanoje, kur jo pareigos buvo rūpintis dūmų ir dulkių pašalinimu, taigi jis turįs didelį prityrimą šio srityje. Clevelande jis gyvena jau 22 metai, vedęs, turi 7 vaikus, niekad nebuves valdinėje tarnyboje, dirbą be pertraukos toje pačioje įmonėje kaip inžinierius ir darbų vedėjas, išskyrus kurį laiką paskutiniojo karo metu, kada buvo paskirtas į karines dirbtuves Birminghame, Alabamoje. Dabar gyvena Clevelande, 1934 E. 75th St.

Kviečia 22-os apylinkės lietuvių paremti jo kandidatūrą pirminiuose balsavimuose spalio mėnesio 4 dieną.

"Society Plan" jums padeda taupyti!

Ateikit. Susipažinkit su 3 laipsnių planu, kaip sudaryti Jūsų taupymo sąskaitą, arba pareikalaukit raštu

Nemokamos knygelės išaiškinančios apie šį asmenišką patarnavimą.

Nemokama vieta automobilių parstatyti Jums esant banke, tuojau už namų, 127 Public Square. Federal Deposit Insurance Corp. narys.

DIRVOS kaimynas

Mikellonis irgi buvo pakviestas dalyvauti parengime aprašymo apie lietuvių šventę Clevelande. Šis jo pavelskas prie lietuviškos vėliavos buvo įdėtas į Cleveland News, su parašu, kad ir vienas iš seniausių Clevelando lietuvių irgi dalyvauja šventės pasirošime.

KLAUSYKITE LIETUVIŠKO RADIOJO

Šiandien, penktadienį, rugsėjo 9 dieną, 7:30 vakare visi Clevelando lietuviai kviečiami savo radio imtuvus nustatyti ant 149 ir klausyti naujos lietuviškos radijo programos atidarymo per WRSR stotį. Programoje dalyvaus Clevelando Lietuvių Choras.

Savo įspūdžius ir pastabas dėl programos rašykite šiuo adresu: Lietuvių Radijo Valanda, 18030 Olympia Rd., Cleveland 12, Ohio.

CLEVELAND NEWS šiuo pavelsku vaizduoja, kaip lietuviškaitės brangina gintarus.

MIRIMAI

Vienas kitas clevelandietis skaitytojas teiraujasi, kodėl DIRVOJE ne visada yra pranešimai apie mirusius. Paaiškiname, kad tos žinios ne kiekvieną savaitę Clevelande lietuvių miršta.

Gali atsitikti, kad mūsų nepasiekia žinios apie tuos mirusius, kurie laidojami, patarnaujant ne lietuvių laidojimo įstaigoms. Tokiais atvejais giminės ar pažįstami patys galėtų redakcijai pranešti apie mirusius, nes mes neturime galimybės kas kartą apklausinėti viso miesto laidojimų įstaigas... Apie tuos, kurie laidojami patarnaujant Jakubs & Son ar Wilkels laidojimo įstaigoms, mes gauname žinias tiesiai iš ten.

KARD PARTY

Rengia Aušros Vartų Moterų Draugija šv. Jurgio parapijos Bazarą naudai, šeštadienį, rugsėjo (Sept.) 10 d., 1949, šv. Jurgio parapijos salėje.

Su įžangos bilietais bus dovanos ir po vieną dovaną prie kiekvieno kortų stalo ir skanūs užkandžiai.

Pradžia 7:30 v.v. Bilietai 50 c

LIETUVIŲ KALBOS VADOVĄ patogiausia užsisakyti, siunčiant \$2.50 šiuo adresu:

Mr. J. Audėnas
14 Townsend Street
Boston-Roxbury, Mass.

SVEIKINIMAI IR GERIAUSI LINKEJIMAI

nuo

JUDGE JAMES T. CASSIDY

Of the Municipal Court

SVEIKINIMAI VISIEMS

Mano Draugams Lietuviams

JOHN W. GLEASON

Candidate for

Judge of Municipal Court

Nominate

Charles H. Bringman

for

Councilman in 21st Ward

In the Primary October 4.

If elected he will at your service on any problems that is needed in the 21st Ward. Vote for Charles H. Bringman, and make him your Councilman.

Nominate

Robert W. ("Bob") Stuart

IN THE CITY PRIMARY

October 4, 1949

Councilman Ward 22

If nominated and elected he will give Ward 22 active representation together with a thorough business administration

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1763

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Visit BRAZIS'

WANNA KUM BAK INN

One mile east of Geneva, Ohio on U. S Route 20

* LIQUOR — BEER — WINE *

We serve steaks, chops, chicken and spaghetti dinners at all times

Tourist Cabins

Dancing

"Ashtabula County's most beautiful dine and dance spot"

Come in and meet your old friend
Bill Green, now tending bar

VIC'S OASIS

Wade Park at 71st Street

BEST FOOD IN TOWN

Air Conditioned

Good Service

Wilkels Funeral Home PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

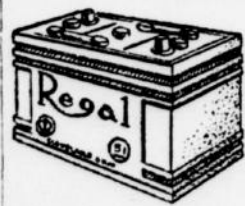
HEnderson 9292

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės

Pigiau negu kitur

TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland

Namų adresas: 7204 Donald Ave.

Telefonai:
EN 3844
MA 3359

LASNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užeiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkviečiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus.
Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai